

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

ปริญญา

ส่งเสริมการเกษตร

ส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและ
ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

Farmers' Satisfaction towards Performance of Agricultural Technology Transfer and
Service Center Committee of Tumbon Thai Mueang, Amphoe Thai Mueang,
Changwat Phang-nga

นามผู้วิจัย นางสาวมันทนาพร ไพรสวรรณ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์ชัชวีร์ นฤทุม, Ph.D.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(รองศาสตราจารย์ประเดิม น้ำใจ, Ph.D.)

หัวหน้าภาควิชา

(รองศาสตราจารย์พิชัย ทองดีเลิศ, ค.ด.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา วีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

สิขสิขจิ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอด
เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

Farmers' Satisfaction towards Performance of Agricultural Technology Transfer and Service
Center Committee of Tumbon Thai Mueang, Amphoe Thai Mueang, Changwat Phang-nga

โดย

นางสาวมันทนาพร ไพรสสุวรรณ

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสำเร็จแห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

พ.ศ. 2553

มันทนาพร ไพรสวรรณ 2553: ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ปรินญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร ภาควิชาส่งเสริมและ นิเทศศาสตร์เกษตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์ชัชวีร์ นฤภูมิ, Ph.D. 105 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1)ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ 2)ข้อมูลในการใช้บริการ ศูนย์บริการฯ 3)ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา 4)ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสังคม และเศรษฐกิจ ข้อมูลในการใช้บริการศูนย์บริการฯ กับระดับความพึงพอใจของเกษตรกร 5)ปัญหาและข้อเสนอแนะ ของเกษตรกรที่มาใช้บริการของศูนย์บริการฯกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เกษตรกรที่มาใช้บริการศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงาใน ทั้งหมด จำนวน 134 คนโดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ ร้อยละ และค่า มัชฌิมเลขคณิต ส่วนการทดสอบสมมติฐานใช้ค่า Chi-Square test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่ทำการศึกษาล้วนเป็นเพศชาย อายุ ระหว่าง 41-50 ปี และ 51- 60 ปี จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา เกษตรกรเป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อาชีพหลัก คือทำไร่ ส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ในช่วง 100,001 - 200,000 บาท/ปี มีรายจ่ายอยู่ในช่วง 100,001 - 200,000 บาท/ปี มี แรงงานเกษตรในครัวเรือนน้อยกว่า 3 คน และจำนวน 4 คน มีพื้นที่ถือครองน้อยกว่า 11 ไร่ เกษตรกรส่วนใหญ่มา ใช้บริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จำนวน 1 ครั้ง โดยมีที่พักห่างจากศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล 5 กม. ได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรตรงตามความต้องการ ได้รับข้อมูลรับข่าวสารหรือความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ เกษตรกรรมจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เกษตรกรมีความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงาอยู่ในระดับมาก โดยส่วนใหญ่เกษตรกรมีความพึงพอใจด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุน ช่วยเหลือเกษตรกร มากกว่าด้านการประชาสัมพันธ์

จากการทดสอบสมมติฐานปรากฏว่าอาชีพหลัก ความถี่ของการใช้บริการศูนย์บริการฯมีความสัมพันธ์กับ ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร และอาชีพรอง ความถี่ของ การใช้บริการศูนย์บริการฯมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการประชาสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Mantanaporn Pisuwan 2010: Farmers' Satisfaction towards Performance of Agricultural Technology Transfer and Service Center Committee of Tumbon Thai Mueang, Amphoe Thai Mueang, Changwat Phang-nga. Master of Science (Agricultural Extension), Major Field: Agricultural Extension, Department of Agricultural Extension and Communication. Thesis Advisor: Associate Professor Chatcharee Naritoom, Ph.D. 105 pages.

The objectives of this research were to study 1) personal background and economic 2) Data service factors of customers at service center committee 3) Farmers' satisfaction towards performance of agricultural Technology Transfer and service center committee of Tumbon Tai Mueang, Amphoe Tai Mueang, Changwat Phang-nga 4) The relationship between personal background economic and Data service factors of customers at service center committee farmers' satisfaction towards performance 5) Problems and recommendations. One hundred and thirty-four member of household worker .Data were collected through the scheduled interview. Descriptive statistics were presented in percentage, arithmetic means and standard. Chi-Square test .The significance level of .05.

For the research result it was found that agriculturists studied are male ageing between 41-50 years and 51-60 years. Graduated from primary schools. They were members of the bank for agriculture and agricultural cooperatives. Theirs main career were farming. Mostly having an income between 100, 001 – 200,000 baht per year. Their expenses were between 100,000 – 200,000 per year. There were agricultural labor in household less than 3 persons and 4 persons. There are an ownership of a land less than 11 rai. Most agriculturists coming for a service and teaching the agricultural technologies of a sub-district for 1 time. They has a habitat far from the center of service and teaching the agricultural technologies of sub-district for 5 kilometers. They receiver the information from the center of service and teaching the agricultural technologies of sub-district matched with their requirement. And they receive the information, news, or knowledge that were useful to agricultural career from printing matters. They were satisfied towards a performance of the committee from the center of service and teaching the agricultural technologies in Taimuang sub-district, Taimuang district, Pang-nga province in the level of great. Most agriculturists were satisfied in the aspect of providing the activities to support and help agriculturists more than the aspect of public relations.

The hypotheses were proved that a main career, frequency of using the service center relationship with farmers' satisfaction towards performance of agricultural technology transfer and service center committee of tumbon providing the activities to support and help agriculturists. Minor career, frequency of using the service center relationship with farmers' satisfaction towards performance of agricultural technology transfer and service center committee of tumbon the aspect of public relations , there were the statistical implication at a level of .05.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

ในการศึกษาค้นคว้า เรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ชัชวีร์ นฤทุม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ประเดิม จำใจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์พนามาศ ตริวิรรณกุล ประธานการสอบ และอาจารย์นันทา บุรณะชนัง ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นในเนื้อหาสาระ ตลอดจนการตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ด้วยความเมตตา เอาใจใส่อย่างยิ่ง ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ทุกท่าน คุณจิรัตน์ มณี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา คุณชลิติ แรงกล้า ประธานกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง คุณไสว วงศ์คลัง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ที่ช่วยในการสนับสนุนข้อมูล การติดต่อประสานงานรวมทั้งการนัดหมายเกษตรกรเพื่อเก็บข้อมูลในพื้นที่เป็นอย่างดี ตลอดจนเพื่อนๆ และน้องๆ นิสิตปริญญาโท สาขาส่งเสริมการเกษตรทุกท่าน ที่คอยให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่คุณพ่อบุญส่ง ไพรสุวรรณ และคุณแม่ฤทัย ไพรสุวรรณ ที่สนับสนุนทางการศึกษารั้งนี้ด้วยดีตลอดมา เป็นกำลังใจให้แก่ข้าพเจ้าจนสำเร็จการศึกษาเพื่อนๆ ญาติพี่น้อง อีกทั้งครู อาจารย์ ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ สนับสนุน และเป็นกำลังใจในการศึกษารั้งนี้จนประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี

มันทนาพร ไพรสุวรรณ

กันยายน 2553

สารบัญ

หน้า

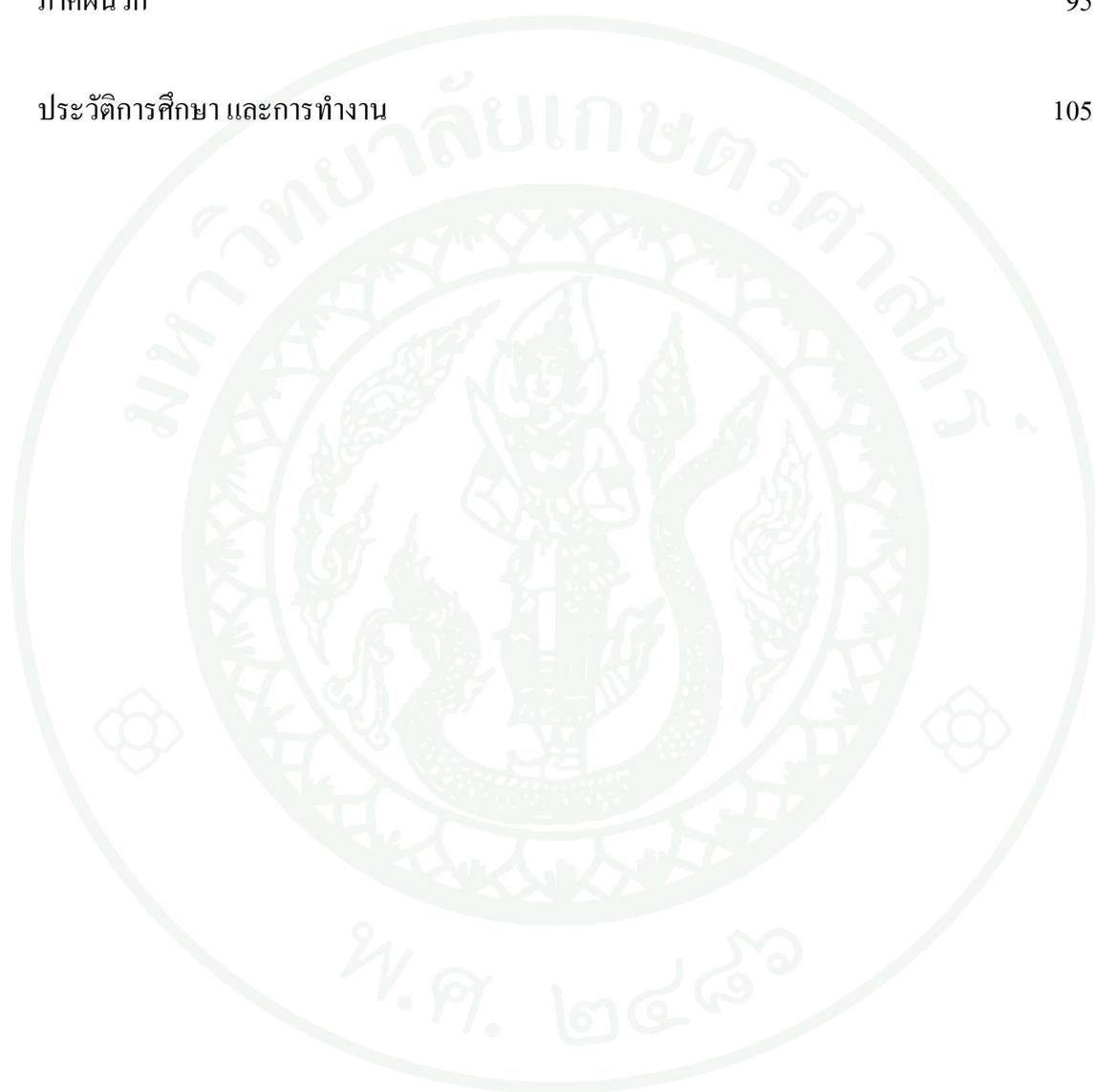
สารบัญตาราง	(4)
สารบัญภาพ	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	5
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	8
แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ	8
ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล	15
ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง	
อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา	30
สภาพทั่วไปของตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา	36
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
สมมุติฐานในงานวิจัย	55
กรอบแนวคิดการวิจัย	55
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	56
วิธีการและอุปกรณ์ในการวิจัย	56
ประชากร	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
การสร้างเครื่องมือ	57
การทดสอบเครื่องมือ	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล	58
การวิเคราะห์ข้อมูล	58

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	61
ผลการวิจัย	61
ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา	62
ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ ของเกษตรกร ตำบล ท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา	67
ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา	69
ตอนที่ 4 กิจกรรมที่เกษตรกรต้องการให้ทางศูนย์บริการและถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ได้จัดทำขึ้นในครั้งต่อไป	73
ตอนที่ 5 ปัญหาของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา	74
ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา	75
ตอนที่ 7 ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และ ข้อมูลในการใช้บริการศูนย์บริการฯ กับระดับความพึงพอใจ ของ เกษตรกร	76
ข้อวิจารณ์	83
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	85
สรุปผลการวิจัย	85
ข้อเสนอแนะ	90
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	92

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	95
ประวัติการศึกษา และการทำงาน	105

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การเปรียบเทียบทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ Maslow กับทฤษฎี อี.อาร์.จี.ของ Alderfer	15
2	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ	62
3	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ	67
4	ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา	69
5	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามกิจกรรม	73
6	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามปัญหา	74
7	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามข้อเสนอแนะ	75
8	ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ กับระดับความพึงพอใจของเกษตรกรด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร	76
9	ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ กับระดับความพึงพอใจของเกษตรกรด้านการประชาสัมพันธ์	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

- 10 ค่า P-value ของความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านสังคม และเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

81

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ความต้องการตามลำดับขั้นของ Maslow	13
2	ความต้องการของมนุษย์ ตามทฤษฎี อี.อาร์.จี.	14
3	แผนที่ตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบลท้ายเหมือง	37
4	กรอบแนวคิดการวิจัย	55

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

จากนโยบายของรัฐบาลที่จะต้องส่งเสริมการรวมตัวของเกษตรกร เพื่อวางแผนพัฒนาการเกษตรภายใต้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการวิเคราะห์และตัดสินใจกำหนดแผนพัฒนาอาชีพการเกษตรด้วยตนเองเพื่อตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้จัดตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลางให้เกษตรกรได้เข้ามามีส่วนร่วมคิดวิเคราะห์ วางแผน และบริหารจัดการแผนพัฒนาอาชีพการเกษตรด้วยตัวเอง (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2546) โดยมีกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการผลักดันให้มีการจัดตั้งศูนย์บริการฯ จำนวน 7,125 ศูนย์ทุกตำบลทั่วประเทศเมื่อปี 2546

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเป็นกลไกหลัก เน้นการทำงานเป็นทีมและใช้เครือข่ายการทำงานที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ศูนย์บริการฯเป็นศูนย์กลางในการให้บริการด้านการเกษตรที่มีลักษณะผสมผสานสามารถบริการที่จุดเดียว (One Stop Service) โดยปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานของส่วนราชการ โดยกรมส่งเสริมการเกษตรมีภารกิจที่ต้องถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีการดำเนินการร่วมกับภาครัฐมีคณะกรรมการศูนย์บริการเข้ามาเพื่อทำหน้าที่ขับเคลื่อนงานจากทางภาครัฐ ทั้งนี้คณะกรรมการศูนย์บริการมีลักษณะการทำงานแบบบูรณาการยึดปัญหาของชุมชนเป็นหลัก ให้การสนับสนุนและพัฒนาความสามารถเกษตรกรในชุมชน ให้มีความพร้อมขั้นต้น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ความรู้ในการพัฒนาและทำแผนของชุมชน ตามศักยภาพของพื้นที่ชุมชน การบริการ ข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วม และการตัดสินใจในการพัฒนาอาชีพของตนเอง ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นและพึ่งพาตนเองได้ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2551)

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา เป็นศูนย์บริการฯศูนย์หนึ่งที่ได้จัดตั้งขึ้นมาตามนโยบายของรัฐบาลตั้งแต่ปี พ.ศ.2543 โดยให้ผู้อำนวยการบริหารส่วนตำบล ผู้แทนสถาบันเกษตรกร อาสาสมัครเกษตรกร ผู้แทนหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการศูนย์บริการฯ โดยมีบทบาทหน้าที่ดังนี้ ด้านบริหารจัดการ

ศูนย์บริการฯ ได้จัดทำข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์ จัดให้มีการประชุมทุกเดือน เพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในการบริหารจัดการศูนย์ กระตุ้นให้ผู้นำชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนพัฒนา ด้านการเกษตรตามแผนพัฒนาตำบล ทั้งการแก้ไขปัญหา การผลิตกรมส่งเสริมอาชีพและการตลาด โดยมีการพัฒนาแผนทุกปี วางแผนการปฏิบัติงานศูนย์ ร่วมกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ประสานงานจัดหางบประมาณและบริหารจัดการ เงินทุนของศูนย์ สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในพื้นที่ ด้าน การจัดกิจกรรมสนับสนุนเกษตรกร จัดทำข้อมูลประจำตำบลสำรวจและรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้ง กระตุ้นให้เกษตรกร ให้ข้อมูลที่ถูกต้องกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับเจ้าหน้าที่รวบรวมวิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของตำบล สรุปผลข้อมูลและบริการข้อมูลแก่เกษตรกรและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง จัดการถ่ายทอดความรู้ หาความต้องการด้านการฝึกอบรม ฅงาน ฝึกงาน หรือการแก้ไข ปัญหาด้านการเกษตร คัดเลือกและพัฒนาจุดสาธิตและวิทยากรเกษตรกร จัดกิจกรรมการถ่ายทอด ความรู้ เช่น การฝึกอบรม ฅงาน สนับสนุนการจัดทำวิสาหกิจชุมชน ให้เฝ้าระวังและแจ้งข่าวให้ สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่ที่รับผิดชอบทราบเหตุผิดปกติ หรือภัยธรรมชาติ ภัยศัตรูพืช สัตว์ ประมง และภัยเศรษฐกิจอื่นๆ การรับรองรายงานต่างๆ เช่น ตรวจสอบความถูกต้องของผู้ประสบภัย และข้อมูลการเกษตรอื่นๆ สนับสนุนการสร้างและพัฒนาเครือข่าย ทั้งด้านกลุ่มผู้ผลิต กลุ่มแปรรูป เครือข่ายการตลาด หรือองค์กรในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และด้านการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่การ ประชาสัมพันธ์ทุกกิจกรรมของศูนย์ให้ประชาชนรับทราบ และเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งศูนย์บริการและ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงาได้รับรางวัลชนะเลิศ ประจำปี2551 จากสำนักงานเกษตรจังหวัดพังงาให้เป็นศูนย์ดีเด่นที่มีการดำเนินงานอย่างมี ประสิทธิภาพและต่อเนื่องตลอดมา ตามหลักเกณฑ์การตัดสินการประกวดศูนย์บริการฯ ปี 2551 ของ กรมส่งเสริมการเกษตร โดยพิจารณาจากความคิดริเริ่ม หรือการเป็นผู้นำในการปฏิบัติสิ่งใหม่ๆ ซึ่ง ก่อให้เกิดการพัฒนาตัวสมาชิกศูนย์บริการกลุ่ม ชุมชน หรือสังคมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมคุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม โดยพิจารณาในเชิงปริมาณและคุณภาพ พิจารณาจากความสามารถของคณะกรรมการ ในการบริหารจัดการศูนย์บริการให้เกิดพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ และยั่งยืน มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบพิจารณาจากความเป็นระบบยั่งยืน และต่อเนื่องในการบริหารจัดการศูนย์บริการในด้านต่างๆ พิจารณาจากการเปิดโอกาสให้สมาชิกมี บทบาทในการแสดงความคิดเห็นบริหารจัดการร่วมกิจกรรมต่างๆ และการได้รับความร่วมมือจาก สมาชิกในการดำเนินงานร่วมกิจกรรมของศูนย์บริการ พิจารณาจากความมั่นคงและฐานะทางเศรษฐกิจ ของสถาบันที่เป็นผลมาจากการบริหารจัดการศูนย์ พิจารณาจากการทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จากการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำ ตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ถึงแม้จะเป็นศูนย์ที่ชนะเลิศระดับจังหวัด ยังพบว่า มีอุปสรรคทั้งทางด้านงบประมาณในการดำเนินงานและบุคลากรที่จำกัด และที่สำคัญคือ ปัญหาในการปฏิบัติงานทั้งด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนซึ่งได้แก่การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การให้บริการ ตรวจวิเคราะห์คุณภาพดิน การตรวจสอบความถูกต้องของผู้ประสบภัย และด้านประชาสัมพันธ์ ซึ่งได้แก่ การแจ้งเตือนภัย (ภัยธรรมชาติ, ภัยศัตรูพืช, ภัยเศรษฐกิจ) การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของ ศูนย์ในด้านอื่นๆ ตามแผนพัฒนาการเกษตร ตำบลท้ายเหมืองปี2551ยังพบว่ามีสิ่งที่จะต้องปรับปรุง เพื่อให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการฯ ตรงตามความต้องการของเกษตรกร ทั้งนี้ เพราะศูนย์บริการจำเป็นต้องมุ่งเน้นให้มีการปฏิบัติงานที่ดียิ่งขึ้นในทุกๆ ด้าน และเป็นที่ยังพอใจ ของเกษตรกร

จากแผนพัฒนาการเกษตรตำบลท้ายเหมืองปี2551 ซึ่งยังมีสิ่งที่จะต้องปรับปรุงในด้านต่างๆ ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญของการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการฯทั้งทางด้านการจัด กิจกรรมสนับสนุน ด้านประชาสัมพันธ์ ซึ่งมีผลต่อการให้บริการของเกษตรกรในพื้นที่ตำบลท้าย เหมือง โดยทางคณะกรรมการศูนย์บริการฯมีความต้องการให้เกษตรกรได้รับประโยชน์สูงสุดจาก การปฏิบัติงานของศูนย์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาถึงความพึงพอใจของเกษตรกรตำบลท้ายเหมือง โดยนำแนวคิดและทฤษฎีที่กล่าวถึงปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ และปัจจัยในการใช้บริการ ศูนย์บริการฯ อันเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของเกษตรกร เพื่อจะได้ ลดงบประมาณ ลดการสูญเสีย เวลา และปรับปรุงการปฏิบัติงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ท้ายเหมือง ให้ตอบสนองความพึงพอใจของเกษตรกรในตำบลท้ายเหมือง และเป็นแนวทางในการ ปฏิบัติงานของคณะกรรมการของศูนย์ฯท้ายเหมืองในปีงบประมาณอื่นๆ เพื่อให้ศูนย์บริการฯ ท้าย เหมืองมีการพัฒนางานอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯของเกษตรกร

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

4. เพื่อศึกษาปัญหาของเกษตรกรที่มาใช้บริการของศูนย์บริการฯ

5. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่มาใช้บริการของศูนย์บริการฯ

6. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ และข้อมูลในการใช้บริการศูนย์บริการฯของเกษตรกรกับระดับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางการวางแผนและพัฒนากิจการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ในด้านต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์แก่ชุมชนยิ่งขึ้น

2. สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางการวางแผนและพัฒนางานด้านบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในพื้นที่อื่นๆ ที่มีสภาพคล้ายคลึงกันต่อไป

3. สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัยเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลต่อไปในอนาคต

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่องความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตของประชากรในการวิจัย คือ เกษตรกรที่มาใช้บริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ในปี 2551 ทั้งหมดจำนวน 134 คน

2. ขอบเขตของเนื้อหาในการวิจัย คือ การปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการฯ มี 2 ด้าน ดังนี้ ด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร และด้านการประชาสัมพันธ์

นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

เกษตรกร หมายถึง ผู้มาใช้บริการที่ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร หมายถึง เพศ อายุ ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่ม อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ รายจ่าย จำนวนแรงงานเกษตรในครัวเรือน พื้นที่ถือครอง

อายุ หมายถึง เวลาที่ดำรงชีวิตอยู่ของเกษตรกรเป็นปี ขณะที่ตอบแบบสัมภาษณ์

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดของเกษตรกรที่ได้รับ

การเป็นสมาชิกกลุ่ม หมายถึง จำนวนกลุ่มที่เกษตรกรเป็นสมาชิกอยู่ประกอบด้วย สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวชนเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มกองทุนหมู่บ้านและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์(ธ.ก.ส.) กลุ่มออมทรัพย์ ทั้งนี้การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มไม่จำกัดจำนวนกลุ่ม โดยอาจเป็นสมาชิกเพียงกลุ่มเดียวหรือหลายกลุ่มก็ได้

อาชีพหลัก หมายถึง งานที่เกษตรกรทำเป็นประจำเพื่อเลี้ยงชีพ และมีรายได้ตอบแทนเป็นรายได้หลักของครอบครัว เพียงอาชีพเดียว

อาชีพรอง หมายถึง งานที่ทำเป็นงานรองจากอาชีพหลักของเกษตรกร และมีรายได้ตอบแทนรองลงมาจากอาชีพหลัก

รายได้ หมายถึง ประโยชน์ที่เป็นตัวเงินทั้งหมดของครัวเรือนของเกษตรกรที่ได้จากการประกอบอาชีพใน(ปี 2551)

รายจ่าย หมายถึง จำนวนเงินที่เกษตรกรใช้จ่ายในครัวเรือนที่เกิดขึ้นจากการดำรงชีวิตและค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรวม ในปีเพาะปลูก (ปี 2551)

จำนวนแรงงานเกษตรในครัวเรือน หมายถึง จำนวนแรงงานที่เกษตรกรใช้ในการทำการเกษตรทั้งที่เป็นสมาชิกในครัวเรือนและแรงงานจ้าง

ขนาดพื้นที่ถือครอง หมายถึง จำนวนพื้นที่ที่เกษตรกรถือครองเพื่อทำการเกษตร ซึ่งได้แก่ จำนวนพื้นที่ที่เป็นของตัวเอง เช่าผู้อื่น รวมทั้งพื้นที่ที่เข้าไปใช้ประโยชน์โดยไม่ต้องเช่า โดยคิดเป็นไร่

ปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ หมายถึง ความถี่ของการใช้บริการศูนย์บริการฯ ระยะทางระหว่างที่พักกับศูนย์บริการฯ ความต้องการข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นของเกษตรกร ช่องทางการเปิดรับข่าวสาร

ความถี่ของการใช้บริการศูนย์บริการฯ หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพทางการเกษตรที่รับบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา หน่วยเป็นครั้งต่อเดือน

ระยะทางระหว่างที่พักกับศูนย์บริการฯ หมายถึง ระยะทางโดยประมาณนับเป็นกิโลเมตรระหว่างที่พักของเกษตรกรจนถึงศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

ความต้องการข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นของเกษตรกร หมายถึง ความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรที่จำเป็นจากเจ้าหน้าที่ของศูนย์บริการฯและการได้รับข้อมูลข่าวสารนั้นเป็นไปตามที่เกษตรกรต้องการวัดว่าตรงตามความต้องการ และไม่ตรงตามความต้องการ

ช่องทางการเปิดรับข่าวสาร หมายถึง จำนวนสื่อที่เกษตรกรได้รับข่าวสารด้านการประกอบอาชีพเกษตรกร ซึ่งแบ่งเป็น สื่อบุคคล ได้แก่ บุคคลในครอบครัว เพื่อนบ้าน เจ้าหน้าที่ของ

ศูนย์บริการฯ สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุชุมชน โทรทัศน์ แผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์ของศูนย์บริการฯ หนังสือพิมพ์และนิตยสาร

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นทางบวกของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ พึงพอใจมากที่สุด (5 คะแนน) พึงพอใจมาก (4 คะแนน) พึงพอใจปานกลาง (3 คะแนน) พึงพอใจน้อย (2 คะแนน) พึงพอใจน้อยที่สุด (1 คะแนน)

คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล หมายถึง บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อเป็นตัวแทนในการบริหารจัดการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ตามวาระประกอบด้วย ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล 3 คน อาสาสมัครเกษตรกร 5 คน ผู้แทนสถาบันเกษตรกร 2 คน ผู้แทนหมู่บ้าน 5 คน โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตำบลผู้รับผิดชอบเป็นคณะกรรมการและเลขานุการ โดยตำแหน่ง 1 คนรวม 16 คน

การปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการฯ หมายถึง กิจกรรมหรือหน้าที่ที่คณะกรรมการศูนย์บริการฯ ได้ปฏิบัติ หรือบริการแก่เกษตรกรประกอบด้วย การปฏิบัติงานด้านการจัดกิจกรรม สนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรและการปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์

การปฏิบัติงานด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร หมายถึง การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การให้บริการตรวจวิเคราะห์คุณภาพดิน การตรวจสอบความถูกต้องของผู้ประสบภัย

การปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับ การแจ้งเตือนภัย (ภัยธรรมชาติ, ภัยศัตรูพืช) และการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของศูนย์ในด้านอื่นๆ อย่างสม่ำเสมอ และทั่วถึง

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการตรวจเอกสารเพื่อรวบรวมแนวความคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรศึกษาดังนี้

1. แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
2. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
3. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา
4. สภาพทั่วไปของตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา
5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

มีผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจไว้หลายท่านดังนี้

ความหมายของความพึงพอใจ

คเน็งรัตน์ คำฉนิ (2549 อ้างถึง Chaplin, 1968) ได้ให้คำจำกัดความความพึงพอใจว่า เป็นความรู้สึกของผู้มารับบริการต่อสถานบริการตามประสบการณ์ที่ได้รับจากการไปติดต่อขอรับบริการในสถานบริการนั้นๆ

จุฑามาศ รักชุม (2548 อ้างถึง คำพล ทับทิมไทย, 2533) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจไว้ 2 ประการดังนี้

1. ความพึงพอใจ หมายถึง ปรัชญาการณ์ในแง่นามธรรมที่เกี่ยวกับความสบายใจ หรือความสุขที่ได้ประสบมา ซึ่งเป็นความพอใจที่ประเมินไว้ในเรื่องทัศนคติ

2. ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความสอดคล้องกันระหว่างความคาดหวังของบุคคลและสิ่งตอบแทนที่บุคคลนั้นได้รับจริง

ประภัสสร สมบัติศรี (2549 อ้างถึง สุพล ธนุรักษ์, 2540) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นในลักษณะเชิงบวกของบุคคล เมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการ หรือได้รับค่าตอบแทนตามที่คาดหวัง

ธีรเชษฐ์ เต่าคำ (2550 อ้างถึง สุรสิทธิ์ เวชสิทธิ์, 2544) กล่าวว่า ความพึงพอใจของบุคคล มีความเกี่ยวข้องกับความคาดหวังในสิ่งที่บุคคลนั้นต้องการและจะแสดงความรู้สึกต่างๆ ในทางบวกมากกว่าทางลบ เมื่อบุคคลนั้นได้สิ่งตอบแทนที่ต้องการ ตามที่บุคคลนั้นคาดหวังไว้ หากความรู้สึกที่มีต่อสิ่งที่ได้มาเป็นทางบวกแบบต่างๆ ก็จะก่อให้เกิดความพึงพอใจ และความรู้สึกในทางบวกนี้ยังเป็นตัวช่วยให้เกิด

ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุป ความหมายของความพึงพอใจได้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกและความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ภายหลังจากที่ได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้นมาแล้ว ถ้าตอบสนองความต้องการได้ ก็เป็นในแง่บวก ถ้าตอบสนองความต้องการไม่ได้ก็เป็นในแง่ลบ หรือไม่มีปฏิกิริยาตอบสนอง

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจมีดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีความพึงพอใจของ Shelly

Shelly (1985) ได้ให้ความหมายไว้ว่าทฤษฎีความพึงพอใจเป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกในทางบวก และความรู้สึกในทางลบความรู้สึกทุกชนิดของมนุษย์จะตกอยู่ในความรู้สึกของสองสิ่งนี้ ความรู้สึกในทางบวก คือ ความรู้สึกที่อาจเกิดขึ้นแล้วทำให้มี

ความสุข ความรู้สึกนี้จะเป็ความร้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นอีก จะเห็นได้ว่าความสุขเป็ความรู้สึกที่ สลับซับซ้อน และความรู้สึกนี้มีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกทางบวกอื่นๆ

ความรู้สึกทางลบความรู้สึกทางบวกมีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อน และระบบ ความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสองนี้เรียกว่าระบบความพอใจ โดยความพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อมี ความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบ ความพอใจสามารถแสดงออกมาในรูปความรู้สึกทางบวกแบบ ต่างๆ ได้ และความรู้สึกทางบวกนี้ยังเป็นตัวช่วยให้เกิดความพอใจเพิ่มขึ้นได้อีก สิ่งที่ทำให้เกิด ความพอใจแก่มนุษย์ ได้แก่ ทรัพยากร และสิ่งเร้า การวิเคราะห์ระบบความพึงพอใจคือการศึกษาว่า ทรัพยากรหรือสิ่งเร้าแบบใดเป็นที่ต้องการในการที่จะทำให้เกิดความพอใจ และความสุขแก่มนุษย์ ความพอใจจะเกิดได้มากที่สุดเมื่อมีทรัพยากรทุกอย่างที่ต้องการครบถ้วน แต่เนื่องจากทรัพยากรใน โลกนี้มีอยู่จำกัด ดังนั้นความพอใจจะเกิดขึ้นได้มากที่สุด เมื่อมีการจัดการทรัพยากรอย่างถูกต้อง เหมาะสม

Kotler (2000) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจไว้ดังนี้ ความพึงพอใจคือระดับความรู้สึก ของบุคคล อันเป็นผลมาจากการเปรียบเทียบระหว่าง ผลงานที่รับรู้จากสินค้าหรือบริการกับความ คาดหวังของบุคคลนั้นๆ ดังนั้นระดับความพึงพอใจจะมีความสัมพันธ์กับความแตกต่างระหว่าง ผลงานที่รับรู้กับความคาดหวัง ซึ่งลูกค้าสามารถรู้สึกถึงระดับความพึงพอใจใน 3 ระดับ ดังนี้คือ

- ถ้าผลงานที่รับรู้ต่างจากความคาดหวัง ลูกค้าจะเกิดความรู้สึกไม่พอใจ
- ถ้าผลงานที่รับรู้เท่ากับความคาดหวัง ลูกค้าจะเกิดความรู้สึกพอใจ
- ถ้าผลงานที่รับรู้สูงจากความคาดหวัง ลูกค้าจะเกิดความรู้สึกยินดีหรือพอใจมาก

จากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ สามารถสรุปปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจได้ ดังนี้

- การดำรงชีวิตอยู่รอด ได้แก่ ปัจจัย 4
- การติดต่อสัมพันธ์กันในสังคม
- ความสำเร็จหรือการเจริญก้าวหน้า
- การจัดการทรัพยากรและสิ่งเร้า

2. ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ Maslow (Maslow's hierarchy of needs)

Maslow (1970) ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ เชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์เป็นจำนวนมากสามารถอธิบายโดยใช้แนวโน้มของบุคคลในการค้นหาเป้าหมายที่จะทำให้ชีวิตของเขาได้รับความต้องการ ความปรารถนา และได้รับสิ่งที่มีความหมายต่อตนเอง เป็นความจริงที่จะกล่าวว่าการบวนการของแรงจูงใจเป็นหัวใจของทฤษฎีบุคลิกภาพ โดยเชื่อว่ามนุษย์เป็น “สัตว์ที่มีความต้องการ” (wanting animal) และเป็นการยากที่มนุษย์จะไปถึงขั้นของความพึงพอใจอย่างสมบูรณ์ในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ เมื่อบุคคลปรารถนาที่จะได้รับความพึงพอใจและเมื่อบุคคลได้รับความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งแล้วก็จะยังคงเรียกร้องความพึงพอใจสิ่งอื่นๆ ต่อไป ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะของมนุษย์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความต้องการจะได้รับสิ่งต่างๆ อยู่เสมอ เริ่มจากสมมติฐานที่มีเหตุผล 2 ประการ

ประการที่ 1 มนุษย์มีความต้องการในหลายสิ่งหลายอย่างที่มีความแตกต่างกัน มีช่วงห่างกันนับจากระดับความต้องการขั้นต่ำทางสรีระ จนถึงระดับความต้องการขั้นสูงทางจิตวิทยา

ประการที่ 2 ความต้องการของมนุษย์ที่เกิดขึ้นเป็นลำดับขั้นความต้องการ ดังนั้นก่อนที่จะมีความต้องการในระดับที่สูงขึ้น ก่อนที่จะทำการจูงใจ และก่อให้เกิดผลกระทบต่อพฤติกรรมอย่างน้อยที่สุด ก็จะต้องทำให้เกิดความรู้สึกบางส่วนที่มีความพอใจในความต้องการของมนุษย์ ในระดับขั้นต่ำเสียก่อน จะให้คำตอบได้ว่า อะไรเป็นความต้องการของมนุษย์ในระดับต่ำและระดับสูง

ความต้องการของมนุษย์สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ลำดับขั้น ดังแสดงในภาพที่ 1 คือ

ลำดับขั้นที่ 1 ความต้องการทางสรีระ (physiological needs) ระดับต่ำที่สุดเป็นระดับความต้องการของมนุษย์เป็นปัจจัยพื้นฐาน เป็นความต้องการทางสรีระที่สามารถทำให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่รอดได้ ได้แก่ ปัจจัย 4 อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย เป็นต้น

ลำดับขั้นที่ 2 ความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัย (security and safety needs) เป็นสิ่งที่มนุษย์มีความปรารถนาให้มีความมั่นคงและความปลอดภัย มีความอบอุ่นทางด้านร่างกายและจิตใจ เช่น ปราศจากการประสพอุบัติเหตุ การบาดเจ็บ การเจ็บป่วย เสริมธุรกิจตกต่ำ การถูกข่มขู่

จากบุคคลอื่น และการถูกโจรกรรมทรัพย์สิน เป็นต้น เป็นลำดับขั้นตามความต้องการของมนุษย์ที่เกิดขึ้น เมื่อความต้องการทางสรีระได้รับการตอบสนองอย่างมีความพอใจแล้ว

ลำดับขั้นที่ 3 ความต้องการทางสังคม (social needs) เมื่อมนุษย์ได้รับความต้องการทางสรีระ และความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัย จนเป็นที่พอใจแล้ว ตามทฤษฎีของ Maslow มนุษย์ก็ไม่มีความต้องการที่จะต้องมีการจูงใจทางด้านพฤติกรรมอีกต่อไป ความต้องการทางสังคมจึงกลายเป็นตัวกระตุ้นที่มีประสิทธิภาพต่อพฤติกรรมของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการการยอมรับการเข้าเป็นสมาชิก การให้ความรัก การให้อภัย และการเป็นมิตร เป็นต้น

ลำดับขั้นที่ 4 ความต้องการการยอมรับนับถือหรือความต้องการอีโก (esteem or ego needs) ได้ให้ความหมายไว้ 2 ประการ คือ

ประการที่ 1 ความต้องการเหล่านั้นเป็นส่วนที่เกี่ยวกับการยกย่องนับถือเป็นความต้องการความเชื่อมั่นในตนเอง ความมีอิสรภาพ ความสำเร็จ และความรู้

ประการที่ 2 ความต้องการเหล่านั้นมีส่วนเกี่ยวกับการมีชื่อเสียง เป็นความต้องการตำแหน่งการยอมรับการยกย่องชมเชย และการนับถือจากเพื่อน

ความต้องการของอีโก (ego needs) ไม่ค่อยจะได้รับความพอใจมากนัก เนื่องจากมนุษย์มีความมั่นคง มีความต้องการไม่มีขอบเขตจำกัด ต้องการความสำเร็จมากขึ้น ต้องการมีความรู้มากขึ้นและต้องการการยอมรับมากขึ้น ในอีกทางด้านหนึ่ง ความต้องการทางสรีระ ความต้องการความมั่นคง ความปลอดภัย และความต้องการทางสังคม มีขอบเขตจำกัดมนุษย์สามารถได้รับความต้องการดังกล่าวอยู่ในระดับที่น่าพอใจบ่อยๆ ดังนั้น ความต้องการอีโกสามารถจูงใจมนุษย์ให้เกิดพฤติกรรมได้ต่อเนื่องเมื่อความต้องการได้รับการตอบสนอง เป็นที่น่าพอใจอยู่ในระดับต่ำ

ลำดับขั้นที่ 5 ความต้องการความสำเร็จ (actualization needs) เป็นความต้องการระดับสูงสุดของมนุษย์ เป็นสิ่งที่ปรารถนาที่จะค้นพบว่า ตัวเราที่แท้จริงเป็นใคร และสามารถที่จะพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพได้สูงสุดเท่าที่จะทำได้ ความพยายามของมนุษย์ที่จะให้บุคคลอื่นยอมรับนับถือรวมกับความต้องการและความสำเร็จของตนเอง ซึ่ง เรียกว่า ความต้องการความเจริญก้าวหน้า (growth needs) ความเจริญก้าวหน้าของบุคคลจะไม่สามารถดำเนินต่อไปได้สำเร็จถ้าตราบใดที่ความต้องการของบุคคลยังไม่ได้รับความพอใจ

ภาพที่ 1 ความต้องการตามลำดับขั้นของ Maslow

ที่มา: Maslow (1970)

3. ทฤษฎี Alderfer อี.อาร์.จี. (Alderfer's E.R.G. theory)

Alderfer (n.d. อ้างใน อำนวย แสงสว่าง, 2536) เสนอทฤษฎี อี.อาร์.จี. ว่า ความต้องการของมนุษย์ ดังแสดงในภาพที่ 2 มีดังนี้

3.1 ความต้องการการดำรงชีวิตอยู่ได้ (existence needs) เป็นความต้องการที่ตรงกับความต้องการทางสรีระ และ ความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัยของทฤษฎี Maslow

3.2 ความต้องการติดต่อสัมพันธ์ (relatedness needs) เป็นความต้องการที่ตรงกับความต้องการทางสังคมของ Maslow เป็นความต้องการที่มีความหมายในการติดต่อสัมพันธ์กันในทางสังคม

3.3 ความต้องการการเจริญก้าวหน้า (growth needs) เป็นความต้องการที่ตรงกับความต้องการการยอมรับนับถือ และความต้องการความสำเร็จตามทฤษฎีของ Maslow เป็นความต้องการเพื่อพัฒนาศักยภาพอย่างหนึ่ง

ทฤษฎี อี.อาร์.จี. เป็นความต้องการที่มีจำนวนน้อยกว่าความต้องการตามลำดับขั้นของ Maslow ดังแสดงในตารางที่ 1 ทฤษฎี อี.อาร์.จี. มีข้อดี คือ มีความเหมาะสมดีกว่า จากหลักฐานการวิจัยที่เสนอแนะว่าถึงแม้ว่าประเภทความต้องการขั้นพื้นฐานที่ทำให้มีชีวิตอยู่ได้ แต่ก็ เป็นความต้องการที่ไม่ตรงกับความต้องการตามที่ทฤษฎี Maslow ได้กำหนดไว้ แต่นักทฤษฎีความต้องการมีความเห็นพ้องกันว่า การทำให้เกิดความพอใจในความต้องการของมนุษย์ จัดว่า เป็นส่วนที่มีความสำคัญต่อการจูงใจทางพฤติกรรมในการทำงาน

ภาพที่ 2 ความต้องการของมนุษย์ ตามทฤษฎี อี.อาร์.จี.

ที่มา: Maslow (1970)

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ Maslow กับทฤษฎี อี.อาร์.จี.ของ Alderfer

ความต้องการตามลำดับขั้นตอนของMaslow	ทฤษฎี อี.อาร์.จี. ของ Alderfer
ความต้องการเจริญก้าวหน้า	
5. ความต้องการความสำเร็จ	ความต้องการความเจริญก้าวหน้า
4. ความต้องการการนับถือ	
ความต้องการขาดแคลน	
3. ความต้องการทางสังคม	ความต้องการติดต่อสัมพันธ์กันในทางสังคม
2. ความต้องการความมั่นคง	
1. ความต้องการทางสรีระ	ความต้องการการดำรงชีวิตอยู่ได้

ที่มา: Maslow (1970)

กล่าวโดยสรุป ความต้องการของมนุษย์ที่เกิดขึ้นในระดับที่ต่ำไปจนถึงระดับที่สูงที่สุดนั้น หากมนุษย์ได้รับการตอบสนอง ความพึงพอใจก็จะได้รับการตอบสนองในระดับที่เพิ่มมากขึ้นด้วยการทำให้เกิดความพึงพอใจในความต้องการของมนุษย์ จัดว่า เป็นส่วนที่มีความสำคัญต่อการจูงใจทางพฤติกรรมในการทำงานของมนุษย์อีกด้วย

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2546) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการเกษตรของประเทศได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนา และเพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกร ในการประกอบอาชีพการเกษตร ตลอดจนการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรในชุมชนจึงได้จัดตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางให้เกษตรกรได้เข้ามามี ส่วนร่วมคิด วิเคราะห์ วางแผน และบริหารจัดการวางแผนด้วยตนเอง โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะทำหน้าที่ในการสนับสนุนด้านการบริการ และถ่ายทอดความรู้การเกษตร ทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง รวมทั้งการให้ข้อมูล

ข่าวสารด้านการเกษตรที่สำคัญแก่เกษตรกรในลักษณะบูรณาการ ณ จุดเดียว คือ ที่ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จึงนับได้ว่าศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลนี้ เป็นศูนย์กลางของชุมชน เพื่อชุมชนในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์บริการฯ

1. เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันเกษตรกร และชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืนด้วยตนเองและให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในลักษณะบูรณาการ
2. เพื่อให้หน่วยราชการในกระทรวงเกษตรฯ มีการทำงานร่วมกันเป็นลักษณะบูรณาการในการให้บริการแก่เกษตรกร ณ จุดเดียวที่ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
3. เพื่อให้ชุมชนมีความสามารถในการวางแผนและพัฒนาตนเองด้านการเกษตร รวมทั้งให้มีการใช้ประโยชน์จากงบประมาณขององค์กรส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาการเกษตร ตลอดจนส่งเสริมการออมและระดมทุนของชุมชนเพื่อการลงทุนทางธุรกิจ

การดำเนินงานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การดำเนินงานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (สบกต.) ตามระบบส่งเสริมการเกษตร ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีประเด็นและขั้นตอน ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลบูรณาการกับแผนพัฒนาการเกษตรท้องถิ่น

1.1 ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลจัดประชุมคณะกรรมการบริหาร เพื่อเตรียมข้อมูลในการนำเสนอข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร 4 ด้าน ของหมู่บ้าน/ตำบล แล้วรวบรวมปัญหาความต้องการของแต่ละหมู่บ้านและวิเคราะห์จัดทำแผนงาน/โครงการด้านการเกษตรของตำบล

1.2 นำข้อมูลจากการวิเคราะห์พื้นที่และชุมชนจากข้อมูลข้อ 1.1 รวมทั้งทางเลือกการเกษตรเสนอเกษตรกรในเวทีประชาคม หมู่บ้าน/ตำบล

1.3 นำผลแผนงาน/โครงการ/ทางเลือกที่ได้ผ่านการวิเคราะห์ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลจากเวทีประชาคมหมู่บ้านจากข้อ 1.2 เข้าสู่เวทีประชาคมในระดับตำบล โดยมีองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่นแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.4 ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล สรุปรวบรวมแผนงาน/โครงการด้านการเกษตรจากเวทีประชาคมที่ชุมชนเสนอ เพื่อบรรจุเข้าสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น

1.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำแผนระดับตำบลทุกด้าน (เกษตร สังคม สิ่งแวดล้อม) ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการได้เอง จัดทำแผนงาน/โครงการเข้าสู่แผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณ ส่วนแผนที่เกินศักยภาพ นำเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณตามลำดับขึ้นไป เช่น แผนพัฒนาอำเภอ/จังหวัด/องค์การบริหารส่วนจังหวัด

2. การทำบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมของท้องถิ่น ระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับกรมส่งเสริมการเกษตร

จากการทำบันทึกข้อตกลงดังกล่าว ภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ดังนี้

2.1 การพัฒนาสมรรถนะของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล และประสานเครือข่ายกลุ่ม/องค์กรชุมชนด้านการเกษตร

2.2 การให้บริการด้านการเกษตรในด้านการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

2.3 การบูรณาการร่วมกันของแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลกับแผนพัฒนาท้องถิ่น

2.4 การสนับสนุนงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลที่ชุมชนเสนอ

2.5 ความร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล แนวทางการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบลเพื่อให้สอดคล้องกับบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรของท้องถิ่นระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกับกรมส่งเสริมการเกษตรดังนี้

2.6 คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบลเสนอปัญหา/ความต้องการเพื่อการพัฒนาความรู้

2.7 คณะกรรมการร่วมเป็นผู้เสนอข้อมูลทางเลือกโครงการ โดยเป็นผู้เสนอ หรือวิทยากร

2.8 รวมจัดเวทีเสนอข้อมูลแก่ท้องถิ่น

2.9 จัดทำโครงการเสนอขอรับการอุดหนุนจากท้องถิ่น/รัฐ

2.10 บริหารจัดการ โครงการที่ได้รับการอนุมัติงบประมาณ

3. การถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการเกษตรมีภารกิจที่ต้องถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 10 ภารกิจ ซึ่งได้ถ่ายโอนไปแล้วและดำเนินการในรูปแบบ “ภาครัฐดำเนินการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ดังนี้

3.1 การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรระดับตำบลและข้อมูลรายครัวเรือน

3.2 การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบล

3.3 การบริการข้อมูล และเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์

3.4 การรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.5 การช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ

3.6 การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช

3.7 กรมฝึกอบรมอาชีพการเกษตร

3.8 การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม

3.9 การกระจายพันธุ์

3.10 การดำเนินการถ่ายโอนภารกิจศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบลและการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

องค์ประกอบของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

สำหรับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร มีองค์ประกอบดังนี้ คือ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2546)

1. ที่ทำการศูนย์บริการฯ จัดตั้งที่ศูนย์กลางของชุมชน จึงต้องใช้อาคารสถานที่ ที่มีอยู่แล้วในชุมชน ปกติจะขอใช้สถานที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหลัก ซึ่งจะเป็นที่รวบรวมนำเสนอและบริการข้อมูลตลอดจนใช้เป็นที่พัก จัดเวทีชาวบ้าน ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ เป็นต้น

2. คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ ประกอบด้วย ตัวแทนของชุมชน ตัวแทนกลุ่มจากสาขาอาชีพต่างๆ ตัวแทน องค์การบริหารส่วนตำบล และตัวแทนหมู่บ้าน โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่รับผิดชอบตำบล (เกษตรตำบล) ทำหน้าที่เป็นเลขานุการ ความสำคัญของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ ก็คือ การร่วมกับเกษตรกรในชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล และบริหารจัดการทรัพยากรด้านการเกษตร งบประมาณ และโครงการต่างๆ

3. แผนพัฒนาการเกษตรของตำบล ซึ่งเกิดจากการที่ชุมชนร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาให้ครอบคลุมทั้งด้านกายภาพ เช่น ดิน แหล่งน้ำ ป่าชุมชน และด้านการเกษตร คือ การเพาะปลูกการ

เลี้ยงสัตว์ การประมง และด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้ทราบว่ากิจกรรมหลักของตำบลคืออะไร จะปรับปรุงในส่วนไหน จะถ่ายทอดความรู้เรื่องอะไร และจะลงทุนทางธุรกิจชุมชนอย่างไร

4. จุดถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือจุดสาธิตการเกษตร ทั้งด้านพืช ประมง ปศุสัตว์ เกษตรผสมผสาน และอื่นๆ โดยพิจารณาคัดเลือกจากฟาร์มของเกษตรกรที่ดำเนินการจนประสบผลสำเร็จในอาชีพ สามารถเป็นตัวอย่างในการเรียนรู้ และนำไปปฏิบัติได้ของเกษตรกรในตำบล โดยมีเกษตรกรซึ่งเป็นเจ้าของจุดสาธิตการเกษตรทำหน้าที่เป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

บทบาทของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี

1. เป็นศูนย์ข้อมูลการเกษตรของชุมชน
2. เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร โดยมีจุดสาธิตในการเรียนรู้ของชุมชน มีวิทยากรเกษตรกรเป็นผู้ถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเกษตรกรด้วยกันตลอดจนมีส่วนราชการต่างๆ เข้าถ่ายทอดความรู้
3. เป็นศูนย์บริการเกษตรกร โดยเกษตรกรสามารถมาขอรับบริการการเกษตรด้านต่างๆ ผ่านศูนย์ฯ นี้
4. เป็นเวทีชาวบ้านเพื่อวางแผนพัฒนา โดยการสร้างเวทีชาวบ้าน เพื่อให้มีการวิเคราะห์ปัญหา และหาศักยภาพของชุมชน พร้อมก็นำเสนอแผนเพื่อขอรับการสนับสนุนจากองค์กรท้องถิ่นหรือส่วนราชการต่างๆ เป็นต้น
5. เป็นเวทีบูรณาการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มาปฏิบัติงานร่วมกันตามแผน

เป้าหมาย

ในการจัดตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในปี 2546 สามารถจัดตั้งได้รวม 7,125 ตำบล ประกอบด้วย

1. ศูนย์นำร่อง จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวอย่างและเป็นแม่ข่ายในการเรียนรู้ระดับประเทศจำนวน 8 ศูนย์
2. ศูนย์หลักจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวอย่างและเป็นแม่ข่ายในการเรียนรู้ระดับจังหวัด (จังหวัดละ 1-2 แห่ง) จำนวน 99 ศูนย์
3. ศูนย์ขยาย จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวอย่างและเป็นแม่ข่ายในการเรียนรู้ระดับอำเภอ (อำเภอละ 1 แห่ง) จำนวน 769 ศูนย์
4. ศูนย์เตรียมการ จัดตั้งครอบคลุมทุกตำบลที่มีพื้นที่การเกษตร จำนวน 6,249 ศูนย์ โดยการเรียนรู้จากศูนย์ตัวอย่างทั้ง 3 ประเภท

การบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

สำหรับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ได้จัดตั้งเพื่อให้บริการต่างๆ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2546) คือ

1. เป็นศูนย์ข้อมูลการเกษตรของชุมชน ได้แก่ ข้อมูลทางกายภาพ ข้อมูลการเกษตร ข้อมูลเศรษฐกิจและสังคม และอื่นๆ
2. เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร โดยมีจุดสาธิตในการศึกษาเรียนรู้ของชุมชน มีเกษตรกรเป็นวิทยากรทำการถ่ายทอดและ แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเกษตรกรด้วยกัน และมีส่วนราชการต่างๆ เข้าไปถ่ายทอดความรู้
3. เป็นศูนย์บริการเกษตรกร โดยเกษตรกรขอรับบริการจากรัฐผ่านศูนย์บริการฯ และส่วนราชการมาให้บริการผ่านศูนย์บริการฯ
4. เป็นเวทีชาวบ้าน เพื่อการวางแผนพัฒนาโดยการสร้างเวทีชาวบ้าน เพื่อให้เกิดการวิเคราะห์ปัญหา และหาศักยภาพของชุมชน พร้อมนำเสนอแผนขอรับการสนับสนุนจากองค์กรท้องถิ่น หรือส่วนราชการต่างๆ เป็นต้น

5. เป็นเวทีบูรณาการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มาปฏิบัติงานร่วมกันตามแผน

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

ส่วนคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลมีบทบาทและหน้าที่ดังต่อไปนี้ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2550)

1. แนวปฏิบัติในการคัดเลือกและการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ

1.1 การคัดเลือกคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ให้ดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล ร่วมกับผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน และผู้แทนสถาบันเกษตรกรจำนวน 2 คน

1.2 คณะกรรมการบริหารศูนย์ จะต้องประกอบด้วย

1.2.1 ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน

1.2.2 ผู้แทนสถาบันเกษตรกรและหรือกลุ่มอาชีพการเกษตรในตำบลโดยพิจารณาจากสถาบันหรือกลุ่มอาชีพที่มีการดำเนินกิจกรรมมากไปหาน้อยรวมแล้วไม่เกิน 2 คน

1.2.3 อาสาสมัครเกษตรกรที่มีอยู่ในตำบลจำนวน 1-4 คนและหากไม่มีให้คัดเลือกผู้แทนตามข้อ 1.2.1, 1.2.2 และ 1.2.4 แทน

1.2.4 ผู้แทนหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 คน โดยพิจารณาจากหมู่บ้านที่มีกิจกรรมการเกษตรมากไปหาน้อย

1.2.5 ประธานกรรมการ จะต้องได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรโดยมีองค์ประชุมไม่น้อยกว่า 2 ใน 3

1.2.6 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบตำบล เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยตำแหน่ง

1.3 จำนวนคณะกรรมการบริหารศูนย์ ของศูนย์บริการฯ จากเดิมที่มีคณะกรรมการ จำนวนทั้งสิ้น 15 คน เป็น 16 คน โดยให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรรับผิดชอบตำบล เป็นกรรมการ และเลขานุการ โดยตำแหน่ง และให้ข้าราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

1.4 ให้กรรมการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี และเมื่อพ้นตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้ แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

1.5 ในกรณีที่มีการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างให้ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่ง เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ที่ตนแทน

1.6 การพ้นจากตำแหน่ง คณะกรรมการจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อ ครบวาระ 4 ปี ถึงแก่กรรม ลาออก คณะกรรมการจำนวน 2 ใน 3 เห็นชอบให้มีการปรับปรุงบุคคล

1.7 ให้เกษตรอำเภอรวบรวมสำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลทุกตำบลส่งเกษตรจังหวัด และเกษตรจังหวัดรวบรวม ส่งกรมส่งเสริมการเกษตรทาง E-mail ที่ E-mail address : agritech 83 @doae .go.th

2. หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ

2.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์บริการฯ

2.1.1 จัดทำข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการศูนย์บริการฯ

2.1.2 ให้มีการประชุมทุกเดือนร่วมกันแสดงความคิดเห็น และตัดสินใจในการบริหารจัดการศูนย์ฯ ได้แก่การ พิจารณากิจกรรม/โครงการ การวางแผน การปฏิบัติงาน และการติดตามผลให้ผู้นำชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันวางแผนพัฒนาด้านการเกษตรตาม 2.1.3

กระตุ้นแผนพัฒนาตำบลทั้งการแก้ไขปัญหาการผลิต การส่งเสริมอาชีพและการตลาด โดยมีการพัฒนาแผนทุกปี

2.1.3 วางแผนการปฏิบัติงานของศูนย์บริการฯ ร่วมกับบุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

2.1.4 ประสานงานจัดหางบประมาณ และบริหารจัดการเงินทุนของศูนย์บริการฯ (ในกรณีที่ไม่มีเงินทุน)

2.1.5 สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์บริการฯ อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในพื้นที่ เช่น จัดคนไว้บริการเกษตรกรในแต่ละวัน ดูแลสถานที่ตั้งศูนย์

2.2 ด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร

2.2.1 จัดทำข้อมูลประจำตำบล ได้แก่ การสำรวจ และรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งกระตุ้นให้เกษตรกรให้ข้อมูลที่ถูกต้องกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับเจ้าหน้าที่รวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้านเกษตรของตำบล สรุปผลข้อมูลและบริการข้อมูลแก่เกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 จัดการถ่ายทอดความรู้ ได้แก่ การหาความต้องการด้านฝึกอบรม ฝึกงานหรือการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร คัดเลือกและพัฒนาจุดสาธิตจากเกษตรกรเพื่อจัดกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ เช่น การฝึกอบรม ฐานแปลงสาธิต ฯลฯ

2.2.3 สนับสนุนการจัดทำวิสาหกิจชุมชน (ร่วมกันผลิต ร่วมกันจำหน่าย)

2.2.4 ด้านการเตือนภัย ได้แก่ การแจ้งข่าวเตือนภัยให้แก่ชุมชน ให้เฝ้าระวังและแจ้งข่าวให้สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่ที่รับผิดชอบทราบเหตุผิดปกติหรือภัยธรรมชาติภัยเกี่ยวกับศัตรูพืช สัตว์ ประมง และภัยเศรษฐกิจอื่นๆ

2.2.5 การรับรองรายงานต่างๆ เช่น ตรวจสอบความถูกต้องและรายงานผู้ประสบภัย การสำรวจข้าวนาปี นาปรัง และข้อมูลการเกษตรอื่นๆ

2.2.6 สนับสนุนการสร้างและพัฒนาเครือข่าย ทั้งด้านกลุ่มผู้ผลิต กลุ่มแปรรูป เครือข่ายการตลาด หรือองค์กรในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

2.3 ด้านการประชาสัมพันธ์

เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทุกกิจกรรมของศูนย์บริการฯ ให้ประชาชนรับทราบ และเข้าร่วมกิจกรรม เช่น ทางหอกระจายข่าว นิทรรศการ จัดกิจกรรมของชุมชนและให้ข้อมูลแก่สื่อมวลชน

ประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจากศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลมีประโยชน์แก่เกษตรกรดังนี้คือ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2546)

1. ทำให้มีศูนย์กลางในการให้บริการของหน่วยงานต่างๆ แก่เกษตรกร เช่น การบริการตรวจวิเคราะห์ดิน และการตรวจสอบสารพิษตกค้างในพืชผล การตอนสัตว์ ผสมเทียม การตรวจน้ำบ่อปลา เป็นต้น
2. ได้รับการบริการข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ รวมทั้งการพยากรณ์ การเตือนภัยธรรมชาติ ภัยศัตรูพืช และภัยเศรษฐกิจ
3. เป็นแหล่งให้ความรู้และเทคโนโลยีที่ถูกต้องเหมาะสมแก่ชุมชน
4. ทำให้ได้รับการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคในการทำการเกษตรในรูปแบบต่างๆ ทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง พัฒนาที่ดิน และอื่นๆ
5. เป็นศูนย์รวมและเป็นสถานที่ประชุม พบปะ แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ของเกษตรกรในชุมชน ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาชุมชน กำหนดทิศทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม

6. เป็นจุดที่รวบรวม หรือแสดงผลผลิตกันของตำบล เพื่อจัดให้มีการจำหน่ายผลผลิตหรือซื้อขายโดยตรง

7. เป็นสถานที่ติดต่อยื่นคำร้อง คำขอรับบริการของเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรทั้งด้านพืช สัตว์ ประมง และอื่นๆ เพื่อเสนอให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ

การปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

จากการปฏิรูประบบราชการ ส่งผลให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างของหน่วยงานและวิธีการปฏิบัติงาน ซึ่งกำหนดให้กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานเดียวที่มีหน่วยงานถึงระดับอำเภอ และได้มอบหมายภารกิจหลัก 3 ภารกิจแก่ศูนย์บริการฯ คือการถ่ายทอดเทคโนโลยี การจัดทำข้อมูลพื้นฐานการเกษตร การพยากรณ์ การเตือนภัยธรรมชาติภัยศัตรูพืช และภัยเศรษฐกิจ (สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี, 2546)

1. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

1.1 การจัดทำแผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

1.1.1 สำรวจปัญหา ความจำเป็น และความต้องการความรู้ของเกษตรกร รวมทั้งโครงการที่ได้รับงบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อกำหนดความจำเป็นในการถ่ายทอดเทคโนโลยี โดยศึกษาจาก แผนพัฒนาตำบล คลินิกเกษตร แผนพัฒนาการเกษตรทุกด้านระดับตำบล การจัดเวทีชาวบ้าน การประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ข้อมูลที่ได้จากการเยี่ยมเกษตรกร โครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ

1.1.2 นำผลสรุปที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็น ในการถ่ายทอดเทคโนโลยี จัดทำเป็นแผนถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกรในชุมชน โดยกำหนดเป็นแผนรายปีและรายเดือน ทั้งนี้แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีจะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาตำบลและจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ จากนั้นรวบรวมและนำเสนอแผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี

1.2 ดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

1.2.1 ขั้นเตรียมการก่อนการถ่ายทอดเทคโนโลยี ดำเนินการโดยการจัดทำหลักสูตร โครงการ และขออนุมัติดำเนินการเกษตรอำเภอ จากนั้น คัดเลือกเกษตรกรที่เข้ารับการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ปัญหาและความต้องการที่เกษตรกรได้ระบุไว้ตามแผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีในแต่ละเรื่อง ทั้งนี้จะต้องมิใช่เป็นการบังคับหรือเกณฑ์ให้เกษตรกรมาเข้ารับการอบรม แต่จะต้องเป็นการรับความรู้เพื่อนำไปใช้พัฒนาการประกอบอาชีพด้วยตนเองและจะต้องมีจำนวนเกษตรกรไม่มากเกินไป ให้เหมาะสมต่อการเรียนรู้ในเชิงคุณภาพ แล้วจัดทำกำหนดการถ่ายทอดเทคโนโลยี โดยจัดเตรียมสถานที่ จัดเตรียมเอกสารประกอบการถ่ายทอดเทคโนโลยี จัดหางบประมาณเพื่อดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยี เช่น ค่าอาหาร ค่าอาหารว่างเครื่องดื่ม และ โสตทัศนูปกรณ์ประกอบการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพ

1.2.2 ขั้นตอนการดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยี ทำโดยการสร้างกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้เกษตรกรเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้เกษตรกรได้ร่วมกันคิด ร่วมกันทำและร่วมกันประเมินผล การเรียนรู้ด้วยตนเองของเกษตรกร การประสานงาน และการอำนวยความสะดวกในระหว่างการถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อให้เกษตรกรเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร สร้างบรรยากาศที่จะสนับสนุนให้เกษตรกรเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น สร้างสัมพันธภาพที่ดีให้เกิดขึ้นในระหว่างการถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของเกษตรกรในชุมชน

1.2.3 ขั้นตอนภายหลังการถ่ายทอดเทคโนโลยีดำเนินการ โดยประเมินผลการเรียนรู้ ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่เกษตรกรได้รับจากการถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพของเกษตรกร

1.3 การรายงานผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดเทคโนโลยี

1.3.1 ขั้นตอนภายหลังเสร็จสิ้นการถ่ายทอดเทคโนโลยี คือ ประมวลผลสรุปผลการเรียนรู้และความพึงพอใจของเกษตรกร ที่มาเข้ารับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการนำเสนอผลการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ สำนักงานเกษตรอำเภอและสำนักงานเกษตรจังหวัดได้รับทราบ เพื่อให้สำนักงานเกษตรจังหวัดได้ใช้เป็นข้อมูลในการประมวลผลสรุป

การถ่ายทอดเทคโนโลยีในภาพรวมของจังหวัด เพื่อการประสานงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและพัฒนาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

1.3.2 จัดทำรายงานผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดเทคโนโลยีในภาพรวมของศูนย์บริการฯ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ โดยประมวลสรุปผลที่เกิดขึ้น จากการที่เกษตรกรได้นำความรู้ที่ได้รับจากการถ่ายทอดเทคโนโลยีไปใช้ปฏิบัติ ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการนำความรู้ได้ใช้ปฏิบัติปัญหาอุปสรรคที่พบในการนำความรู้ไปใช้ จากนั้นนำเสนอผลที่เกิดขึ้นจากการที่เกษตรกรได้นำความรู้ที่ได้รับจากการถ่ายทอดเทคโนโลยีไปใช้ปฏิบัติให้แก่คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ สำนักงานเกษตรอำเภอ และสำนักงานเกษตรจังหวัดได้รับทราบ เพื่อให้สำนักงานเกษตรจังหวัดได้ใช้เป็นข้อมูลในการประมวลผลสรุปผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดเทคโนโลยีในภาพรวมของจังหวัด เพื่อการประสานงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ และพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการฯ จะได้ทำการแก้ไขต่อไป

1.4 จัดทำทะเบียนประวัติ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรจำเป็นต้องมีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของเกษตรกรผู้ผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยีแต่ละเรื่อง โดยจัดแยกออกเป็นหมวดหมู่ตามสาขาอาชีพนั้นๆ จากนั้นเก็บรวบรวมข้อมูลรายละเอียดของวิทยากรที่มาเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ วิทยากรจากหน่วยราชการต่างๆ แยกตามสาขาอาชีพ หรือประเด็นเรื่องที่ทำกรถ่ายทอด และวิทยากรที่เป็นเกษตรกร หรือผู้รู้ หรือ ปราชญ์ชาวบ้านที่ประกอบอาชีพการเกษตรด้านนั้นๆ

2. การจัดทำข้อมูลพื้นฐานการเกษตร

สำหรับข้อมูลพื้นฐานการเกษตรที่ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรจัดทำมีดังนี้ คือ

2.1 ข้อมูลพื้นฐานประจำตำบล

2.1.1 ด้วยความร่วมมือของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ และเกษตรกรอาสาแต่ละสาขาอาชีพ ทำการรวบรวมข้อมูลประจำตำบลทั้งหมดที่มีอยู่ในพื้นที่ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบ

ของแผนที่แผนภูมิกราฟ หรือตัวเลข เป็นข้อมูลของ เช่น ขอบเขตตำบล จำนวนหมู่บ้าน ครั้วเรือน และประชากร รวมทั้งพื้นที่การเกษตรสาขาต่างๆ อาชีพ ผลผลิตเฉลี่ย ต้นทุนการผลิต รายได้กลุ่มองค์กร วิถีชีวิตการคมนาคม แหล่งน้ำ โรงเรียน ชุมชน โรงงาน กลุ่มแปรรูป ตลาด ฯลฯ

2.1.2 แล้วนำข้อมูล มาทำการปรับปรุง และจัดทำเป็นรูปแบบ แผนที่ ตาราง กราฟ รูปภาพ หรือตัวเลขที่เข้าใจง่าย อีกทั้งจัดเวทีชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขให้ข้อมูลเป็นปัจจุบัน เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายและใช้เป็นข้อมูลหลักของตำบลได้

2.2 ข้อมูลภาวะการผลิตพืช ปศุสัตว์ ประมง ฯลฯ

เกษตรกรอาสาใช้กระบวนการมีส่วนร่วมทำการจัดเก็บข้อมูลหมู่บ้านเกี่ยวกับการผลิตพืช ประมง ปศุสัตว์ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม และผ่านการวิเคราะห์ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ แล้วรวบรวมข้อมูลของแต่ละหมู่บ้านให้เป็นข้อมูลระดับตำบลเพื่อส่งข้อมูลให้อำเภอเก็บสำเนาไว้ที่ศูนย์บริการฯ หรือตัวเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้จัดทำรายงานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันทุก 2 เดือน เพื่อส่งข้อมูลที่ปรับปรุงแล้วให้อำเภอและเก็บสำเนาไว้ที่ศูนย์บริการฯ หรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

2.3 ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร

เลขานุการคณะกรรมการศูนย์บริการฯ เป็นผู้จัดทำทะเบียนเกษตรกรให้ครบทุกครั้วเรือน เก็บรวบรวมทะเบียนเกษตรกรไว้ที่ศูนย์บริการฯ เพื่อดำเนินการปรับปรุงและตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

3. การพยากรณ์และการเตือนภัย

หน้าที่ของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรอีกอย่างหนึ่ง คือ

3.1 การพยากรณ์

3.1.1 จากการดำเนินการสำรวจข้อมูล ตามแบบรายงานคาดคะเนผลผลิตไม้ผลเศรษฐกิจจำนวน 8 ชนิด 3 ช่วง คือ ช่วงติดดอก ช่วงติดผลอ่อน และช่วงให้ผลผลิตแล้วส่งให้อำเภอ

3.1.2 แล้วย่นำผลการคาดคะเนผลผลิตที่ได้รับจากจังหวัด อำเภอ แจงให้เกษตรกรทราบ

3.2 การเตือนภัย (ภัยธรรมชาติ, ภัยศัตรูพืช, ภัยเศรษฐกิจ)

3.2.1 คณะกรรมการศูนย์บริการฯที่มีหน้าที่รับข้อมูลการพยากรณ์จากส่วนกลางหรือจังหวัด หรืออำเภอ แล้วรีบแจ้งการพยากรณ์ให้เกษตรกรทราบ ก่อนเกิดเหตุการณ์ดังกล่าว เช่น น้ำท่วม ฝนแล้ง ศัตรูพืชระบาด ราคาผลผลิตตกต่ำ (ต้องแจ้งก่อนฤดูปลูก) เป็นต้น

3.2.2 คณะกรรมการศูนย์บริการฯเมื่อพบเห็นเหตุผิดปกติ หรือภัยเริ่มต้นต้องแจ้งด่วนไปยังอำเภอ เมื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่พบเห็น เหตุผิดปกติ หรือมีภัยเริ่มต้นเกี่ยวกับ เช่น น้ำท่วมฉับพลัน คลองชลประทานชำรุด มีโรครบาด พืช สัตว์ ประมง มีปริมาณผลผลิตมากเกินกว่าที่คาดคะเนผลผลิตไว้หลายเท่า การชุมนุมเรียกร้องของเกษตรกร เป็นต้น

3.2.3 คณะกรรมการศูนย์บริการฯที่มีหน้าที่รายงานเตือนภัย เมื่อเกิดภัยธรรมชาติ ศัตรูพืช หรือภัยเศรษฐกิจเกิดขึ้นแล้วให้รับรายงานความเสียหายเบื้องต้น ไปยังอำเภอทันที และในกรณีที่ต้องการแจ้งความเสียหายเพื่อขอรับความช่วยเหลือให้มีการกลั่นกรองรายงานตามลำดับขั้นตามระเบียบของทางราชการโดยผ่านคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือ่ง อำเภอท้ายเหมือ่ง จังหวัดพังงา

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือ่ง ตั้งอยู่ที่หมู่ 6 ตำบลท้ายเหมือ่ง อำเภอเหมือ่ง จังหวัดพังงา ได้มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ จำนวน 16 คน ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนเป็นประจำอยู่ที่ศูนย์บริการฯ

รายชื่อคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง

ประกอบด้วย

1. นายชลิต แรงกล้า	ประธานกรรมการ
2. นายปรกรณ์ สุขใส	กรรมการ
3. นายเฉลิม สงวนสินธุ์	กรรมการ
4. นายสุชาติ งามสิริ	กรรมการ
5. นางสาวารัญ ชูเพชร	กรรมการ
6. นางสาวสุดา สง่ากอง	กรรมการ
7. นางอำภา สะนนท์	กรรมการ
8. นายวิหาร กิ่งแก้ว	กรรมการ
9. นายช้อง สิทธิการ	กรรมการ
10. นายสมบุญ ก้างกิจ	กรรมการ
11. นายสุรศักดิ์ เกตุแก้ว	กรรมการ
12. นายสมคิด บุญสนอง	กรรมการ
13. นายธีรพันธุ์ จิตราภิรมณ์	กรรมการ
14. นายสุกิจ จีมูล	กรรมการ
15. นายจิรัตน์ มณี	กรรมการและเลขานุการ
16. นางสาววิมลตา ถิ่นทับปุด	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง มีหน้าที่ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการฯ เป็น 3 ด้านคือ ด้านการบริหารจัดการ ศูนย์บริการฯ ด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรและด้านการประชาสัมพันธ์

1. การปฏิบัติงานด้านบริหารจัดการศูนย์บริการฯ ประกอบด้วย

1.1 จัดทำข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการศูนย์บริการฯ

1.2 จัดการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ ทุกเดือน พิจารณากิจกรรมโครงการ การวางแผน การปฏิบัติงาน และการติดตามผล

- 1.3 กระตุ้นให้ผู้นำชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันวางแผนพัฒนาด้านการเกษตร
- 1.4 วางแผนการปฏิบัติงานของศูนย์บริการฯ ร่วมกับบุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ในพื้นที่
- 1.5 ประสานงานจัดหางบประมาณ และบริหาร จัดการเงินทุนของศูนย์บริการฯ
- 1.6 สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์บริการฯ อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในพื้นที่
ในการดำเนินกิจกรรม
2. การปฏิบัติงานด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร ประกอบด้วย
  - 2.1 การจัดทำกรขึ้นทะเบียนเกษตรกร
  - 2.2 การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ได้แก่ การเลี้ยงปลาในพืชม การปรับปรุงดินด้วย
ปุ๋ยชีวภาพ การผลิตน้ำหมักชีวภาพป้องกันกำจัดศัตรูพืช การป้องกัน โรคระบาดในสัตว์ปีก
  - 2.3 การรับรองรายงานต่างๆ ได้แก่ ตรวจสอบความถูกต้องของผู้ประสบภัย
  - 2.4 การศึกษาดูงานนอกสถานที่ ได้แก่ ศึกษาดูงานการจัดไร่นาสวนผสม ศูนย์การเรียนรู้
เศรษฐกิจพอเพียง ของนายสมพร สุวรรณโชติ ศึกษาดูงานการปรับปรุงคุณภาพมังคุด ลองกอง
ของนายเฉลิม สงวนสินธุ์
  - 2.5 เป็นศูนย์กลางให้บริการของหน่วยงานต่างๆแก่เกษตรกร ได้แก่ การบริการตรวจ
วิเคราะห์ดิน
3. การปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การเผยแพร่และแจ้งข้อมูลข่าวสารต่างๆ
เกี่ยวกับกิจกรรมของศูนย์บริการฯ ให้ประชาชนรับทราบ และเข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ การเดือนภัย
(ธรรมชาติ ภัยศัตรู ภัยเศรษฐกิจ) และกิจกรรมข่าวสารทางเกษตรอื่นๆ

แนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง
(สำนักงานเกษตรอำเภอท้ายเหมือง, 2551)

1. ความคิดริเริ่ม

1.1 กิจกรรมที่เกิดจากความคิดริเริ่มของศูนย์ฯ เช่น

1.1.1 ในด้านกิจการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของศูนย์ฯ ในส่วนของศูนย์ฯ จะมีป้ายประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ ติดไว้ที่ด้านหน้าของศูนย์ฯ

1.1.2 ในส่วนของด้านนอกศูนย์ฯ จะมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ ผ่านคณะกรรมการศูนย์อาสาสมัคร และที่ประชุมหมู่บ้าน

1.1.3 ด้านการปฏิบัติงานของเลขานุการคณะกรรมการศูนย์ฯ จะมีการให้บริการศูนย์ฯ สัปดาห์ละ 1-2 วัน

1.2 ประโยชน์ที่สมาชิกกลุ่ม ชุมชน หรือสังคมได้รับจากความคิดริเริ่ม ชุมชน หรือสังคม ได้รับข่าวสารใหม่ๆ ทันท่วงที เช่น การปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จะทำให้มีความเป็นอยู่ที่ไม่ลำบาก และเดือดร้อน

2. ความสามารถในการบริหารและจัดการสถาบัน/ การบริหารจัดการศูนย์ฯ

2.1 ความเหมาะสมในการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ในการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์ฯ จะมีการแต่งตั้งครอบคลุมทุกหมู่บ้าน โดยคัดเลือกคนที่มีความสามารถเกษตรกรทั่วไปยอมรับ

2.2 การดำเนินงานของศูนย์ฯ มีการประชุมคณะกรรมการของศูนย์ฯ มีการจัดบันทึกการประชุมโดยประธานคณะกรรมการศูนย์ฯ เป็นผู้ดำเนินการประชุม

2.3 การปรับปรุงแผนพัฒนาการเกษตรให้ถูกต้องสมบูรณ์ ประกอบด้วยแผนถ่ายทอดความรู้แผนวิสาหกิจชุมชน แผนพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

2.4 การรายงาน ศ. 02 ได้รายงานตามระบบทุกเดือน

2.5 การปฏิบัติงานศูนย์ฯ มีการรับเรื่องที่เกี่ยวข้องที่เกษตรกรรมติดต่อที่ศูนย์บริการฯ ไว้ในสมุดรับเรื่องของศูนย์

2.6 จัดทำแผนปฏิบัติงานศูนย์ฯ มีการจัดทำแผนปฏิบัติงานของศูนย์ รายสัปดาห์ และรายเดือนพร้อมนำลงเว็บไซต์สำนักงาน

2.7 มีการรายงานผลปฏิบัติงานรายสัปดาห์ และรายเดือนทุกเดือนพร้อมนำลงเว็บไซต์สำนักงาน

2.8 มีการปรับปรุงข้อมูลของศูนย์บริการ เป็นปัจจุบัน เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวางแผน เช่น ข้อมูลพื้นฐาน, ข้อมูลพืชเศรษฐกิจ

3. บทบาทและการมีส่วนร่วมของสมาชิกต่อสถาบัน

3.1 บทบาทของสมาชิกในการจัดเวทีชุมชน ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เสนอปัญหาของชุมชน และแนวทางแก้ไขปัญหา ข้อมูลพื้นฐาน, ข้อมูลพืชเศรษฐกิจ

3.2 บทบาทของสมาชิก และการมีส่วนร่วมในการจัดเก็บข้อมูลของศูนย์ฯ เช่น เมื่อเกิดภัยธรรมชาติทางสมาชิกจะออกสำรวจ และรายงานผลมายังศูนย์ เพื่อศูนย์ได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

3.3 บทบาทของสมาชิกในการให้ความร่วมมือ แจ้งข้อมูลข่าวสาร และเตือนภัย เมื่อสมาชิกได้รับข่าวสารจากศูนย์ สมาชิกจะแจ้งให้สมาชิกคนอื่นๆ และชุมชนได้รับทราบ

3.4 บทบาทของสมาชิกในการถ่ายทอดเทคโนโลยี สมาชิกบางท่านได้รับการคัดเลือกให้เป็นวิทยากรจุดสาธิต จุดถ่ายทอดเทคโนโลยี เช่น จุดสาธิตการผลิตปุ๋ยเคมี จุดสาธิตไม้ผล (มังคุด, ลองกอง) จุดสาธิตการรับซื้อน้ำยางสด และจุดสาธิตการรวบรวมซื้อขายยางแผ่น

4. ความมั่นคงและฐานะทางเศรษฐกิจของสถาบัน/โครงการงบประมาณที่ได้รับภายใต้ศูนย์

4.1 ความมั่นคงในการให้บริการด้านการเกษตรแก่ผู้ที่สนใจอย่างต่อเนื่อง เป็นแหล่งให้ความรู้แก่เกษตรกรผู้สนใจ ทางศูนย์บริการฯยังมีเอกสารวิชาการต่างๆ ไว้คอยให้บริการแก่เกษตรกรที่ ต้องการทราบข้อมูลต่างๆ ไว้บริการฟรี

4.2 ความมั่นคงในการได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบล และหน่วยงานภายนอกดังนี้

4.2.1 โครงการสร้างเครื่องผสมปุ๋ย หมู่ที่ 1,6 ต.ท้ายเหมือง งบประมาณ 150,000 บาท/จุด

4.2.2 ความต่อเนื่องของกิจกรรมศูนย์ ที่ดำเนินการต่อ ตามแผนพัฒนาการเกษตร ระดับตำบลปี 2551- 2553 เช่น โครงการส่งเสริมอาชีพด้านพืช-สัตว์-ประมง งบประมาณที่คาดว่าจะ ได้รับในปี 2551- 2553 จาก อบต. โครงการด้านละ 25,000 บาท

4.2.3 โครงการอบรมอาชีพแก่กลุ่มเยาวชน, แม่บ้าน ตามแผนงบประมาณปี2551- 2553ที่คาดว่าจะได้รับในปี 2551- 2553 จาก อบต.ประมาณ 50,000 บาท

5. การทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5.1 กิจกรรมที่ศูนย์บริการฯ ดำเนินการเป็นการใช้ทรัพยากร ในชุมชนอย่างประหยัด ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทางศูนย์ได้ส่งเสริมให้เกษตรกรลดการใช้ปุ๋ยเคมี และ สารเคมี โดยแนะนำส่งเสริมให้เกษตรกรมาใช้ปุ๋ยคอก และปุ๋ยอินทรีย์ แทนการใช้ปุ๋ยเคมี เช่น นำ เศษวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยหมักทำสารป้องกันศัตรูพืช การใช้หัวเชื้อจุลินทรีย์ เกือบครบทุกครัวเรือน

5.2 ศูนย์บริการฯ เป็นศูนย์กลางประสานงานรับแจ้งข่าวสารให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตร เช่น ปศุสัตว์ ประมง และพืช เมื่อเกิดโรคระบาด

5.3 เกษตรกรส่วนใหญ่ในตำบล ได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของศูนย์ฯ เช่น การให้ความช่วยเหลือภัยธรรมชาติ เช่น ภัยแล้งเมื่อปี 2547 ทางศูนย์และคณะกรรมการศูนย์ ได้ออก

สำรวจ ข้อมูลด้านการเกษตรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง/น้ำท่วม โดยรายงานให้เจ้าหน้าที่ทราบ และดำเนินการตามขั้นตอน พร้อมให้การช่วยเหลือ ซึ่งเกษตรกรในตำบลท้ายเหมืองที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง/น้ำท่วม จะได้รับการช่วยเหลือตามระเบียบการช่วยของราชการทุกครั้ง

6. กิจกรรมส่งเสริมการออมและการจัดทำบัญชีครัวเรือน

เพื่อให้เกษตรกรได้รู้จัก และใช้เงินอย่างประหยัด และไม่ฟุ่มเฟือย โดยแนะนำความรู้ และวิธีการแก่สมาชิกในหมู่บ้าน รู้จักออมเงิน โดยเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตของหมู่บ้านซึ่งขณะนี้สมาชิกเข้าร่วมโครงการกว่า 500 ราย

สภาพทั่วไปของตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

สภาพทั่วไปของตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา มีข้อมูลดังนี้ (สำนักงานเกษตรอำเภอท้ายเหมือง, 2551)

1. ข้อมูลทางกายภาพ

1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลท้ายเหมือง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของ อำเภอท้ายเหมือง ห่างจากที่ว่าการอำเภอท้ายเหมือง ประมาณ 1 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

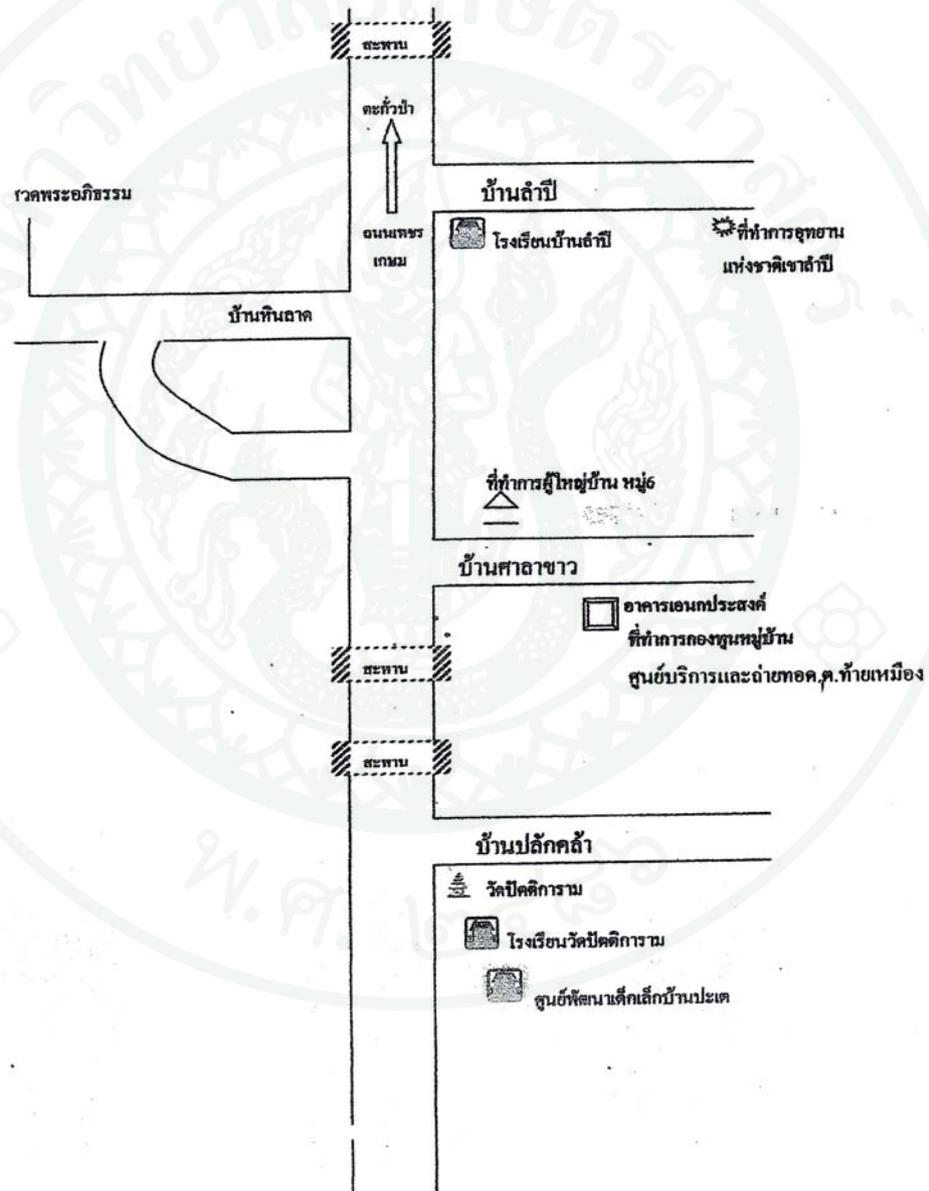
ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ตำบลทุ่งมะพร้าว อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา
ทิศใต้	ติดต่อกับ ตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ตำบลบางทอง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ทะเลอันดามัน

เขตการปกครองตำบลท้ายเหมืองแบ่งออกเป็น 9 หมู่บ้าน คือ

- หมู่ที่ 1 บ้านเขาน้อย
- หมู่ที่ 2 บ้านห้วยกร้าง
- หมู่ที่ 3 บ้านพองแดง
- หมู่ที่ 4 บ้านท้ายเหมือง

- หมู่ที่ 5 บ้านท่าซอ
- หมู่ที่ 6 บ้านหินลาด
- หมู่ที่ 7 บ้านบนไร่
- หมู่ที่ 8 บ้านลำปี
- หมู่ที่ 9 บ้านทับยาง

แผนที่ ที่ตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

ภาพที่ 3 แผนที่ที่ตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบลท้ายเหมือง
ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอท้ายเหมือง (2551)

1.2 สภาพภูมิประเทศ ตำบลท้ายเหมือง มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ และบางส่วนเป็นที่ราบเชิงเขา ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกของตำบล พื้นที่ลาดไปทางทิศตะวันตก จดกับตำบลนาเตย ตำบลทุ่งมะพร้าว และทะเลอันดามัน ทำให้ช่วงฝนตกชุกไม่เคยมีน้ำท่วมพื้นที่

1.2.1 แหล่งน้ำธรรมชาติ ส่วนมากจะเป็นลำคลองสายสั้นๆ ได้แก่ คลองท่าซอ

1.2.2 ป่าไม้อยู่ในบริเวณป่าสงวนแห่งชาติและเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี มีพื้นที่ประมาณร้อยละ 10 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ป่าเขาน้อย อยู่ทางทิศเหนือ ในพื้นที่บางส่วนของหมู่ที่ 8

1.3 พื้นที่ป่า พื้นที่ป่าไม้อยู่ในบริเวณป่าสงวนแห่งชาติและเขตป่าถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี มีประมาณร้อยละ 10 ของพื้นที่ตำบล

1.3.1 ป่าเขาน้อย อยู่ทิศตะวันตก ในพื้นที่บางส่วนของหมู่ที่ 2 พื้นที่ 1,000 ไร่

1.3.2 ป่าเขาลำปี อยู่ทิศเหนือ ในพื้นที่บางส่วนของหมู่ที่ 8 พื้นที่ 5,000 ไร่

1.4 สภาพภูมิอากาศ ตำบลท้ายเหมืองได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้กับลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือมีลักษณะภูมิอากาศแบบมรสุมในเขตร้อน เป็นเหตุให้มีฝนตกชุกเกือบตลอดปี อุณหภูมิโดยเฉลี่ย 22 – 35 องศาเซลเซียส โดยทั่วไปมีฤดู แบ่งได้เป็น 2 ฤดู คือ

1.4.1 ฤดูร้อน ระหว่างเดือนมกราคม - เมษายน ได้รับมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่าน อ่าวไทย สู่มุ่งตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

1.4.2 ฤดูฝน ระหว่างเดือนพฤษภาคม- ธันวาคม ได้รับลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้พัดผ่านมหาสมุทรอินเดียสู่ทะเลอันดามันทางภาคใต้ของประเทศไทย

1.5 แหล่งน้ำฝนและปริมาณน้ำฝนในรอบปี

1.5.1 แหล่งน้ำธรรมชาติ คลองท่าซอ ไหลผ่านหมู่ที่ 5 มีน้ำตลอดปี ใช้ทำการเกษตรได้ประมาณ 150 ไร่ และ คลองลำปีไหลผ่านหมู่ที่ 8 มีน้ำตลอดปีใช้ทำการเกษตรได้ประมาณ 500 ไร่

1.5.2 แหล่งน้ำใต้ดิน มีบ่อน้ำตื้นและสระเก็บน้ำในหมู่ที่ 1-9 แต่มักจะขาดน้ำในฤดูแล้ง

1.6 เส้นทางคมนาคม ตำบลท้ายเหมืองเส้นทางคมนาคมสะดวกมาก สามารถติดต่อและเชื่อมโยงกันได้ทั้งภายในและภายนอกตำบล และมีถนนคอนกรีตและถนนลูกรังเข้าหมู่บ้านทุกหมู่บ้านสามารถผ่านไปมาได้ทุกฤดูกาล

ทางบก เส้นทางสาย เพชรเกษม โดยแยกตำบลลำแก่น ไปถึงบ้านบนไร่ หมู่ที่ 7 ตำบลท้ายเหมือง ระยะทาง 40 กิโลเมตร

1.7 ข้อมูลชุดดิน ความเหมาะสมของดินและคุณภาพดิน ตำบลท้ายเหมือง มีกลุ่มชุดดินจำนวน 14 ชุดดิน คือ กลุ่มชุดดินที่ 5 , 6, 26B, 32, 34, 53B, 53C, 45, 53, 22, 59 เหมาะสำหรับปลูกพืช ส่วนชุดดินที่ 13, 25 และ 62 ไม่เหมาะสมกับการปลูกพืช

1.8 ข้อมูลสาธารณูปโภค

1.8.1 การประปา ตำบลท้ายเหมือง มีระบบประปาหมู่บ้าน ซึ่งประชาชนสามารถใช้น้ำได้ทั่วถึงโดยมีจำนวน 2 แห่งประกอบด้วย บ้านบนไร่ใช้ในพื้นที่หมู่ 7 ตำบลท้ายเหมือง และบ้านท้ายเหมืองใช้ในพื้นที่หมู่ที่ 2,4 ตำบลท้ายเหมือง

1.8.2 การไฟฟ้า ดำเนินการโดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สามารถดำเนินการโดยจ่ายกระแสไฟฟ้าให้แก่ประชาชนในเขตตำบลท้ายเหมืองได้ครบทุกหมู่บ้าน ครบทุกครัวเรือน

1.8.3 มีโทรศัพท์สาธารณะตามหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน ละ 1 จุด เป็นอย่างน้อย

1.8.4 ข้อมูลสิ่งก่อสร้างต่างๆ

ก. ที่ทำการบริหารส่วนตำบลท้ายเหมือง ตั้งอยู่หมู่ที่ 9 บ้านทับยาง

ข. โรงเรียนระดับประถมศึกษาจำนวน 5 โรงเรียน ตั้งอยู่หมู่ที่ 1,3,5,6,8 ตำบลท้ายเหมือง

ค. สถานีอนามัยตำบลจำนวน 1 แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 9 ตำบลท้ายเหมือง

ง. ศาลาอเนกประสงค์จำนวน 9 แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 1-9 ตำบลท้ายเหมือง

จ. เมรุจำนวน 1 แห่งตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลท้ายเหมือง

ฉ. โรงรมยางแผ่นจำนวน 1 แห่งตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลท้ายเหมือง

ช. วัดจำนวน 3 แห่งตั้งอยู่หมู่ที่ 4,5,6 ตำบลท้ายเหมือง

ซ. ที่ทำการกลุ่มเกษตรกรทำสวนท้ายเหมืองตั้งอยู่หมู่ที่ 9 ตำบลท้ายเหมือง

1.9 ภัยธรรมชาติ ตำบลท้ายเหมืองจะประสบปัญหาภัยธรรมชาติคือภัยแล้ง เพราะในช่วงฤดูร้อนประมาณเดือนมีนาคม - เมษายนของทุกปีจะไม่มีฝนตกทำให้เกิดความแห้งแล้งขาดน้ำดื่ม น้ำดื่มมาใช้และน้ำเพื่อการเกษตร

2. ข้อมูลทางด้านชีวภาพ

สภาพการผลิตทางการเกษตรของตำบลท้ายเหมืองมีดังนี้

2.1 ด้านการปลูกพืช การปลูกพืชของเกษตรกรในตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงาประกอบอาชีพทำสวนยางพารา มากที่สุดและอื่นๆ เช่น สวนปาล์ม น้ำมัน ลองกอง เงาะ มังคุด มะพร้าว ทูเรียน สะตอ ถางสาด พืชผักต่างๆ พืชฤดูแล้ง

2.1.1	พื้นที่ปลูกยางพารา	จำนวน 16,588	ไร่
2.1.2	พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน	จำนวน 806	ไร่
2.1.3	พื้นที่ปลูกไม้ผล	จำนวน 1,919	ไร่
2.1.4	พื้นที่ปลูกผัก	จำนวน 168	ไร่
2.1.5	พื้นที่ปลูกพืชฤดูแล้ง	จำนวน 70	ไร่
2.1.6	พืชชนิดอื่นๆ	จำนวน 20	ไร่

2.2 ด้านการเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา นิยมเลี้ยงไก่พื้นเมือง รองลงมาคือเป็ด สุกร ไก่เนื้อ โค กระบือ เพื่อการค้า และเป็นอาหารใช้บริโภคในครัวเรือน และเพื่อประกอบอาชีพเสริม

2.2.1 เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง จำนวน 1,009 ครัวเรือน จำนวนไก่พื้นเมือง 30,450 ตัว

2.2.2 เกษตรกรผู้เลี้ยงเป็ด จำนวน 325 ครัวเรือน จำนวนเป็ด 9,899 ตัว

2.2.3 เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร จำนวน 125 ครัวเรือน จำนวนสุกร 348 ตัว

2.2.4 เกษตรกรผู้เลี้ยงโค จำนวน 5 ครัวเรือน จำนวนโค 22 ตัว

2.2.5 เกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือ จำนวน 4 ครัวเรือน จำนวน 12 ตัว

2.3 การเลี้ยงสัตว์น้ำ

2.3.1 ปลาน้ำจืด จำนวน 80 ราย จำนวนปลาน้ำจืด 120 บ่อ

2.3.2 ปลาน้ำเค็ม จำนวน 50 ราย จำนวนปลาน้ำเค็ม 125 กระชัง

2.4 การใช้ที่ดิน

2.4.1 พื้นที่ปลูกยางพารา เนื้อที่ 16,588 ไร่

2.4.2 พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน เนื้อที่ 806 ไร่

2.4.3 พื้นที่ป่าและภูเขา เนื้อที่ 5,450 ไร่

2.4.4 พื้นที่ป่าชายเลน เนื้อที่ 550 ไร่

2.4.5 พื้นที่แหล่งน้ำ เนื้อที่ 1,200 ไร่

2.4.6 พื้นที่บ่อกึ่ง เนื้อที่ 120 ไร่

2.4.7 พื้นที่หมู่บ้านและสวนผสม เนื้อที่ 17,995 ไร่

2.4.8 สถานที่ราชการ เนื้อที่ 350 ไร่

2.5 ระบบการผลิตทางการเกษตรของตำบลท้ายเหมืองมีการปลูกพืชชนิดเดียวและปลูกแบบผสมผสาน การปลูกพืชชนิดเดียวมีประมาณร้อยละ 72 และปลูกพืชแบบผสมผสาน ประมาณร้อยละ 28

2.5.1 ปลูกพืชชนิดเดียว ได้แก่ปลูกยางพารา 70 % และปาล์มน้ำมัน 2%

2.5.2 การปลูกพืชแบบผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม ได้แก่ไม้ผลต่างๆ มังคุด เงาะ ทุเรียน ลองกอง มะพร้าว ปลูกพืชยืนต้นร่วมการเลี้ยงสัตว์ และปลูกพืชผัก 28 %

2.6 เทคโนโลยีการผลิต การผลิตด้านการเกษตรในปัจจุบัน เกษตรกรมีการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย

2.6.1 เรื่องพันธุ์ มีการใช้พันธุ์ดี และวิธีการขยายพันธุ์แบบต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งพันธุ์ดี มีผลผลิตสูง คุณภาพดี

2.6.2 เทคโนโลยีการผลิตใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาการผลิต การเกษตร

2.6.3 การใช้เคมีภัณฑ์ เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร

2.6.4 การป้องกันกำจัดศัตรูพืช เกษตรกรคำนึงถึงผู้บริโภคผลผลิตและปลอดภัยจากสารพิษเทคโนโลยีการผลิตและภูมิปัญญาของท้องถิ่นของตำบลท้ายเหมือง มีการตัดแต่งกิ่งไม้ผล ตัดแต่งช่อดอก ตัดแต่งผล การใช้ปุ๋ยชีวภาพ การทำและใช้ปุ๋ยหมัก การปลูกพืชตระกูลถั่วปรับปรุงบำรุงดิน การเก็บตัวอย่างดินวิเคราะห์ธาตุอาหารพืช การทำและใช้น้ำหมักชีวภาพ การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยชีววิธี การผสมพันธุ์สัตว์โดยใช้น้ำเชื้อ การใช้สารธรรมชาติกำจัดศัตรูพืช

3. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม

3.1 จำนวนประชากร ตำบลท้ายเหมืองมีประชากรทั้งหมด 11,121 คน แยกเป็นชายจำนวน 5,521 คน เป็นหญิง 5,609 คนจำนวนครัวเรือน 2,383 ครัวเรือน ครัวเรือนเกษตรกร 1,012 ครัวเรือน

3.2 จำนวนแรงงานในตำบลท้ายเหมือง ส่วนใหญ่เป็นแรงงานภาคการเกษตรอาศัยแรงงานในครัวเรือนแต่การประกอบอาชีพทำสวนยางพารา จ้างแรงงานกรีดยาง มีทั้งแรงงานในครอบครัวและแรงงานจ้าง ซึ่งเป็นแรงงานไทย ครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเพียงอย่างเดียวร้อยละ 80 ครัวเรือนที่ประกอบอาชีพมากกว่า 1 อาชีพร้อยละ 15

3.3 การรวมกลุ่มเกษตรกรและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ตำบลท้ายเหมืองเกษตรกรมีการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพและมีการรวบรวมเงินทุนของกลุ่ม จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ภายในหมู่บ้าน และมีเงินกองทุนหมู่บ้าน

3.3.1 กลุ่มเกษตรกรทำสวนท้ายเหมืองจำนวน 1 กลุ่ม สมาชิก 362 คน เงินทุน 1,250,000 บาท

3.3.2 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรท้ายเหมือง จำนวน 4 กลุ่ม สมาชิก 125 คน เงินทุน 136,650 บาท

3.4 แหล่งสินเชื่อเพื่อการเกษตร เกษตรตำบลท้ายเหมือง ให้สินเชื่อในการผลิตทางการเกษตรจากแหล่งสินเชื่อ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ 690 ราย กองทุนออมทรัพย์และกองทุนหมู่บ้าน 692 ราย สหกรณ์การเกษตรท้ายเหมือง 315 ราย ธนาคารพาณิชย์ 220 ราย

3.5 การปกครอง ตำบลท้ายเหมืองแบ่งการปกครองออกเป็น 9 หมู่บ้าน โดยมีกำนันผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้ปกครอง

3.6 ประวัติความเป็นมาของสมาชิกในชุมชน รูปแบบการตั้งถิ่นฐาน ประชากรในตำบลท้ายเหมือง ประมาณร้อยละ 100 มีเชื้อสายไทย เริ่มประกอบอาชีพโดยการทำสวนยางพารา ไม้ผล และไม้ยืนต้น (มะพร้าว ทุเรียน เงาะ ลองกอง) และได้ปรับสภาพพื้นที่นาที่ไม่เหมาะสม เป็นพื้นที่ปลูกไม้ผล และปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น

3.7 ขนบธรรมเนียมประเพณี ชาวชุมชนตำบลท้ายเหมือง ถึงแม้จะมีการนับถือศาสนาพุทธ และศาสนาอิสลามแต่ก็ไม่มี ความขัดแย้งใดๆ เพราะต่างยึดถือปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระศาสดา มีประเพณี และวัฒนธรรมของตนเองปฏิบัติ ประเพณีวัฒนธรรมของศาสนาพุทธ ได้แก่ วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา การทำบุญเดือนสิบ วันออกพรรษา

งานบวช และงานขึ้นบ้านใหม่ ทอดกฐิน ลอยกระทง ฯลฯ ประเพณีที่แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ได้แก่งานแต่งงาน งานศพ และการขึ้นบ้านใหม่

3.8 ศาสนา ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ โดยเป็นวัดทางศาสนาพุทธจำนวน 3 แห่ง คือวัดเหมืองประชาราม หมู่ที่ 4 วัดปัดติการาม หมู่ที่ 6 และวัดลำปีหมู่ที่ 8

3.9 สถานศึกษา มีโรงเรียนระดับประถมศึกษาทั้งหมด 6 แห่ง

3.9.1 โรงเรียนบ้านเขาน้อย	ตั้งอยู่หมู่ที่ 1
3.9.2 โรงเรียนบ้านพองแดง	ตั้งอยู่หมู่ที่ 2
3.9.3 โรงเรียนบ้านไทยใหม่	ตั้งอยู่หมู่ที่ 3
3.9.4 โรงเรียนบ้านลำปี	ตั้งอยู่หมู่ที่ 4
3.9.5 โรงเรียนวัดเหมือง	ตั้งอยู่หมู่ที่ 5
3.9.6 โรงเรียนวัดปัดติการาม	ตั้งอยู่หมู่ที่ 6

3.10 ผู้นำตามธรรมชาติ กลุ่มตามธรรมชาติ ประชาชนส่วนใหญ่ของตำบลท้ายเหมืองจะนับถือผู้อาวุโส มักจะมี 2 รูปแบบ คือผู้นำที่เป็นทางการ ได้แก่ผู้นำที่ได้รับการคัดเลือกและแต่งตั้งจากทางราชการ เช่นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตร กำนัน แพทย์ประจำตำบล สมาชิกอบต. บุคคลเหล่านี้ส่วนใหญ่มีพื้นฐานการศึกษาพอสมควรและเป็นแกนนำในการพัฒนาท้องถิ่น สามารถวางแผนในการพัฒนาตำบลให้บรรลุเป้าหมาย และผู้นำที่ไม่เป็นทางการ ส่วนใหญ่เป็นผู้นำทางศาสนา เช่น พระภิกษุ ผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ผู้มีฐานะดี และผู้อาวุโส กลุ่มธรรมชาติในตำบลท้ายเหมือง มีกลุ่มเกษตรกรทำสวนท้ายเหมือง กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร กลุ่มออมทรัพย์

3.11 การรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพ กลุ่มสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหินลาด จำกัด สมาชิก 352 คน

3.12 ภูมิปัญญา ประชากรในตำบลท้ายเหมือง มีความรู้ ความสามารถ ในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร หัตถกรรม และสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ เช่น แปรรูปผลิตภัณฑ์ ขนม

4. ข้อมูลการตลาด (วิธีการตลาด แหล่งรับซื้อ)

สภาพการตลาด สินค้าเกษตรที่สำคัญของตำบลท้ายเหมือง

4.1 ยางพารา ยางแผ่นส่วนใหญ่ขายน้ำยางสด จะมีพ่อค้ารับซื้อน้ำยางสดภายในหมู่บ้าน และเกษตรกรที่ขายน้ำยางสดจะขายน้ำยางสดกับสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหินลาด หมู่ที่ 6 ตำบลท้ายเหมืองเพื่อสหกรณ์ฯ จะทำยางแผ่นรมควันต่อไป

4.2 ปาล์มน้ำมัน เกษตรกรจะขายปาล์มน้ำมันกับลานเทในตำบล ลานเทภายในอำเภอ และโรงงานผลิตปาล์มน้ำมัน อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่

4.3 ไม้ผล (ลองกอง เงาะ มังคุด ทูเรียน ลำสาดี) เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกไม้ผลเพื่อบริโภคภายในครัวเรือน และปลูกในสวนมีพ่อค้ามารับซื้อผลผลิตในหมู่บ้านและจะนำไปขายในตลาดอำเภอท้ายเหมืองเล็กน้อย

4.4 พืชผัก (พืชฤดูแล้ง) เกษตรกรที่ผลผลิตพืชผัก จะนำผลผลิตไปขายในตลาดอำเภอท้ายเหมืองและตลาดภายในตำบล บางครั้งก็มีพ่อค้ามารับซื้อภายในหมู่บ้าน บางรายได้สร้างร้านค้าชั่วคราวขายผลผลิตริมทางหลวง

4.5 สัตว์เลี้ยง เกษตรกรที่เลี้ยงโค กระบือ แพะ สุกร ไก่เนื้อ จะมีพ่อค้ามารับซื้อในหมู่บ้าน ปัญหาการตลาดไม่มี

4.6 สัตว์น้ำ เกษตรกรที่มีอาชีพเลี้ยงปลาน้ำจืด จะมีพ่อค้าต่างจังหวัดมารับซื้อ ปัญหาการตลาดไม่มี

5. ศักยภาพชุมชน (ภูมิปัญญาท้องถิ่น จุดขายของท้องถิ่น)

5.1 ภูมิปัญญาท้องถิ่นคือ การผลิตพืชฤดูแล้ง การทำกะปิ การทำดักปู ดักปลาทะเล และสมุนไพรรักษาโรค

5.2 จุดขายของท้องถิ่น คือธรรมชาติอันสวยงาม เช่นน้ำตกลำปี หาดท้ายเหมือง แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติเชิงอนุรักษ์

6. วิสัยทัศน์ของชุมชน

6.1 ฝันของบุคคล

- 6.1.1 มีเงินทุนสนับสนุนการผลิต
- 6.1.2 ผลผลิตมีราคาสูง
- 6.1.3 มีตลาดรองรับผลผลิตที่แน่นอน

6.2 ฝันของชุมชน

- 6.2.1 มีน้ำเพียงพอเพื่อการเกษตร
- 6.2.2 มีตลาดรองรับสินค้าเกษตร
- 6.2.3 มีปัจจัยการผลิตสนับสนุน

6.3 ฝันที่เป็นไปได้

- 6.3.1 มีน้ำที่สมบูรณ์เพียงพอ
- 6.3.2 ขอเพิ่มผลผลิตการเกษตร
- 6.3.3 คัดเกรดสินค้าส่งตลาด

7. ประวัติการประกอบอาชีพของชุมชน

เดิมเกษตรกรยึดอาชีพปลูกยางพารา ไม้ผล และไม้ยืนต้น เช่น มะพร้าว ทุเรียน เงาะ ลองกอง ปาล์ม น้ำมัน มังคุด ยางพารา ฯลฯ และได้ปรับสภาพพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมเป็นพื้นที่ปลูก ไม้ผล และปลูกปาล์มน้ำมัน โดยการเพิ่มปัจจัยการผลิต ปรับปรุงระบบการผลิต จนทำให้ผลผลิตมี ปริมาณและคุณภาพดีขึ้น

8. ลักษณะของการผลิต เทคนิค ระบบ

การประกอบอาชีพของเกษตรกรตำบลท้ายเหมือง เป็นเกษตรกรรายย่อย ผลิตแบบไร่นาสวนผสม มีการปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ผสมผสานกันไป เช่น การทำสวนยางพารา สวนปาล์ม น้ำมัน สวนผลไม้แบบหลังบ้าน พร้อมทั้งเลี้ยงโค กระบือ สุกร เป็ด ไก่ เลี้ยงปลา ทำให้เกษตรกรมีรายได้ มีการรวมกลุ่มเพื่อจะพัฒนาปริมาณ และคุณภาพให้สินค้าสู่ตลาดภายใน และภายนอกอำเภอ/จังหวัดได้

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุทธิ ปันมา (2535) ได้ศึกษาความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของธนาคารกสิกรไทย สาขาภาพสินธุ์ พบว่า

1. ลูกค้าที่ประกอบอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริการของธนาคารกสิกรไทย สาขาภาพสินธุ์ ในระดับที่ไม่แตกต่างกัน ในด้านความสะดวกที่ได้รับและด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการ
2. ลูกค้าที่ประกอบอาชีพต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการของธนาคารกสิกรไทย สาขาภาพสินธุ์ โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยลูกค้าที่ประกอบอาชีพเกษตรกร และประกอบอาชีพธุรกิจ มีระดับความพึงพอใจต่อการบริการของธนาคารมากกว่าลูกค้าประกอบอาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ
3. ลูกค้าที่ประกอบอาชีพต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการบริการกสิกรไทย สาขาภาพสินธุ์ ในด้านพนักงานและการต้อนรับแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยลูกค้าที่ประกอบอาชีพธุรกิจ ประกอบอาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ และประกอบอาชีพอื่นๆ
4. ลูกค้าที่ประกอบอาชีพต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการบริการของกสิกรไทย สาขาภาพสินธุ์ในด้านสถานที่ประกอบอาชีพเกษตรกรมีระดับความพึงพอใจต่อการบริการของธนาคารมากกว่าลูกค้าที่ประกอบอาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ และประกอบอาชีพอื่นๆ
5. ลูกค้าที่ประกอบอาชีพต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการบริการของกสิกรไทย สาขาภาพสินธุ์ในด้านระยะเวลาในการดำเนินการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดย

ลูกค้าที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีระดับความพึงพอใจต่อการบริการของธนาคารมากกว่าลูกค้าที่ประกอบอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และประกอบอาชีพอื่นๆ และลูกค้าที่ประกอบธุรกิจมีระดับความพึงพอใจต่อการบริการของธนาคารมากกว่าลูกค้าที่ประกอบอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

นิกร เกลี้ยงพิบูลย์ (2544) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาสวนพฤกษศาสตร์พุแค จังหวัดสระบุรี ผลการศึกษาปรากฏดังนี้ การพัฒนาด้านต่างๆ ของสวนพฤกษศาสตร์พุแคเป็นไปอย่างล่าช้า เนื่องจากมีข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ และบุคลากร นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาด้านต่างๆของสวนพฤกษศาสตร์พุแค โดยพบว่า เพศ ระดับการศึกษา ภูมิฐานะ สถานภาพสมรส อาชีพ รวย ได้ จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว แหล่งที่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร วัตถุประสงค์ของการมาเที่ยว และ ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ไม่มีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ส่วนอายุ อาชีพหลัก และ ประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ธนากร วิชัยกุล (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางชีวภาพ และการบริการ บริเวณศูนย์ศึกษาธรรมชาติ สวนป่าทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษาปรากฏดังนี้ นักท่องเที่ยวที่มีความแตกต่างกันของเพศ อายุ สถานภาพทางการศึกษา อาชีพ รายได้ ประเภทกลุ่มของนักท่องเที่ยว จำนวนวันพัก และจำนวนครั้งที่มาศูนย์ศึกษาธรรมชาติ สวนป่าทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางชีวภาพและการบริการ บริเวณศูนย์ศึกษาธรรมชาติ สวนป่าทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความแตกต่างกันของสถานภาพสมรส, ประสบการณ์การท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติต่างๆ และประเภทกิจกรรมนันทนาการ มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางชีวภาพ และการบริการ บริเวณศูนย์ศึกษาธรรมชาติ สวนป่าทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ไม่แตกต่างกัน

คณิศจันทร์ คำนฉิ (2546) ได้ศึกษาความพึงพอใจของสมาชิกต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมการเกษตรสหกรณ์โคกมหนองโพราชบุรี จำกัด (ในพระบรมราชูปถัมภ์) ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทั้ง 3 ด้านนั้น สมาชิกมีความพึงพอใจมากที่สุดในเรื่องเจ้าหน้าที่ที่มีความเต็มใจให้ความช่วยเหลือสมาชิก ปัญหาที่สมาชิกพบมากที่สุดคือ ปัญหาความตรงต่อเวลาการนัดหมายของเจ้าหน้าที่ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่ารายได้นอกฟาร์มมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของสมาชิกต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้คือ 1. เจ้าหน้าที่ควรมีการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ การจัดหาแหล่งจำหน่ายปัจจัยการผลิตที่มีราคาเหมาะสมให้แก่สมาชิก 2. ควรใช้สื่อต่างๆ ช่วยในการเผยแพร่ความรู้ให้แก่สมาชิก 3. ควรจัดการฝึกอบรมหรือให้ความรู้แก่สมาชิกในเรื่องวิธีการผลิตนมที่มีปริมาณและคุณภาพสูง 4. เนื้อหาวิชาการที่ควรส่งเสริมให้แก่สมาชิกมากที่สุดคือ การให้อาหารแม่โคหลังคลอดใหม่ สารอาหารในวัตถุดิบอาหารสัตว์ โรคปากและเท้าเปื่อย และการเพิ่มประสิทธิภาพการผสมเทียม 5. ควรมีการวางแผนกลยุทธ์โดยมุ่งทำงานในเชิงรุก และ 6. การพัฒนางานด้านการส่งเสริมการเลี้ยงโคนม ให้แก่สมาชิก

นิยม เอี่ยมเพชร (2547) ได้ศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการอบรมหลักสูตรการเลี้ยงโคนมจากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบุรีมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกร เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกร จากผลการศึกษาสรุปได้ว่าเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมหลักสูตรโคนมในระดับมาก เกษตรกรมีความพึงพอใจ 9 ประเด็น ได้แก่ 1. ด้านการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม 2. ด้านความรู้ความสามารถที่ได้จากการฝึกอบรม 3. ด้านเนื้อหาวิชาการฝึกอบรม 4. ด้านสถานที่ฝึกอบรมและที่พัก 5. ด้านโครงสร้างหลักสูตรการอบรม 6. ด้านการจัดการเรียนการสอน 7. ด้านวิทยากรผู้ให้การอบรม 8. ด้านเอกสารและสื่ออุปกรณ์ 9. ด้านการวัดผลและประเมินผล เกษตรกร ส่วนมากไม่มีปัญหาอุปสรรคในการฝึกอบรม โดยมีข้อเสนอแนะให้มีการซ่อมแซม จัดหาวัสดุให้เพียงพอ ปรับปรุงคุณภาพเอกสารให้มีคุณภาพ ปรับปรุงเนื้อหาเวลาในการอบรม

ผกา กานต์ ทองสมบูรณ์ (2547) ได้ศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาการเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบลยี่หว้า อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรในเขตพื้นที่ตำบลยี่หว้า เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาการเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบลยี่หว้า เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรกับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาการเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบลยี่หว้า รวมทั้งปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่มีต่อการพัฒนาการเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบลยี่หว้า จากผลการศึกษาลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 51.35 ปี ส่วนใหญ่สมรสแล้วจบการศึกษาระดับประถมศึกษา และมีรายได้เฉลี่ย 38,338.42 บาทปี โดยผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ร้อยละ 61.86 ระบุว่าในรอบปีที่ผ่านมาไม่เคยติดต่อบริษัทหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่เคยติดต่อบริษัทหรือองค์การบริหารส่วนตำบลเคยติดต่อเฉลี่ย 1.21 ครั้งต่อปี นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ร้อยละ 68.04 มีความคิดเห็นว่าโครงการสนับสนุนหรือพัฒนาการเกษตรของ

องค์การบริหารส่วนตำบลไม่เพียงพอกับความต้องการของเกษตรกร ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 50.17 มีความคิดเห็นว่ากิจกรรมการพัฒนาทางการเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบลสามารถตอบสนองความต้องการของเกษตรกร สำหรับในด้านความน่าเชื่อถือผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ให้ความเชื่อถือองค์การบริหารส่วนตำบล ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน คือด้านความน่าไว้วางใจ ความเป็นผู้รู้จักคุ้นเคย ความเป็นผู้มีความรู้ และความคล่องตัว

อมรรัตน์ ชวโนวานิช (2548) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อบริการรับชำระเงินผ่านที่ทำการไปรษณีย์หลักสี่ ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อบริการ Pay at Post อยู่ในระดับปานกลาง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ อายุ อาชีพ รายได้ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อบริการ Pay at Post ของที่ทำการไปรษณีย์หลักสี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนระดับการศึกษาและสถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อบริการ Pay at Post อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นฤมล อรุณรัตน์ (2549) ได้ศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองยาว อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกรที่มาใช้บริการศูนย์บริการฯ ศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการฯ และเพื่อศึกษา ปัญหาข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่มาใช้บริการศูนย์บริการฯ จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจปานกลางต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการฯ ในด้านการบริหารจัดการศูนย์บริการฯ ในด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรและด้านประชาสัมพันธ์มีความพึงพอใจมาก ส่วนปัญหาของเกษตรกรพบว่า มีปัญหาด้านอาคารศูนย์บริการคับแคบ และงบประมาณไม่เพียงพอต่อการพัฒนาศูนย์ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เกษตรกรที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา แรงงานเกษตรในครัวเรือน พื้นที่ทำการเกษตร ความถี่ในการมาใช้ศูนย์บริการศูนย์บริการฯ แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการฯ ด้านการบริหารจัดการศูนย์บริการฯ ด้านการจัดกิจกรรมช่วยเหลือสนับสนุนเกษตรกรและด้านประชาสัมพันธ์บางประการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

ประภัสสร สมบัติศรี (2549) ได้ศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อโครงการส่งเสริมการปลูกยางพาราในจังหวัดนครพนม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกรที่มีต่อโครงการส่งเสริมการปลูกยางพารา ศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อโครงการส่งเสริมการปลูกยางพารา และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรกับ

ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อโครงการส่งเสริมการปลูกยางพารา และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่มีต่อโครงการส่งเสริมการปลูกยางพารา จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีระดับความพึงพอใจต่อโครงการส่งเสริมการปลูกยางพารา ด้านการดำเนินงาน โครงการระดับมาก การฝึกอบรมและบริการของเจ้าหน้าที่ระดับมาก และการสนับสนุนสินเชื่อและปัจจัยการผลิตระดับปานกลาง ผลการทดสอบสมมุติฐานพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อโครงการส่งเสริมการปลูกยางพารา ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้ของครอบครัว ขนาดพื้นที่ถือครอง ขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการฯ และบทบาทของเจ้าหน้าที่ในโครงการฯ

พัคตร์สุดา พิลึก (2549) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานบางประการของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในเขตกรุงเทพมหานคร ศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในเขตกรุงเทพมหานครและเพื่อศึกษา ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในเขตกรุงเทพมหานคร จากผลการศึกษาพบว่าระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลักษณะงาน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน การนิเทศงานของผู้บังคับบัญชา การได้รับการยอมรับนับถือ สภาพการทำงาน สวัสดิการ โอกาสก้าวหน้า และความมั่นคงปลอดภัยตามลำดับ ผลการทดสอบสมมุติฐานพบว่า เพศ และระดับการศึกษาไม่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในเขตกรุงเทพมหานคร อายุมีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านความมั่นคงปลอดภัย,ด้านสวัสดิการ สถานภาพสมรส มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านความมั่นคงปลอดภัย, ด้านสวัสดิการ ระดับตำแหน่ง มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านสภาพการทำงานและด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน อายุราชการมีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านความมั่นคงปลอดภัยและด้านสวัสดิการ ระยะเวลาปฏิบัติงานในพื้นที่ปัจจุบันมีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านลักษณะงาน, ด้านโอกาสก้าวหน้า, ด้านความมั่นคงปลอดภัย, ด้านสวัสดิการ รายได้มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านความมั่นคงปลอดภัยและด้านสวัสดิการ และภูมิลำเนา มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านความมั่นคงปลอดภัยและด้านสวัสดิการ

ธนศักดิ์ โยเซฟ (2549) ได้ศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการชลประทานระบบท่อส่งน้ำ บ้านกุดแคน ตำบลโนนทอง อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อ

ศึกษาระดับความพึงพอใจของเกษตรกร และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกร ต่อโครงการชลประทานระบบท่อส่งน้ำ บ้านกุดแคน ตำบล โนนทอง อำเภอนองเรือ จังหวัดขอนแก่น รวมทั้งศึกษาปัญหา อุปสรรคของเกษตรกร ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการชลประทานระบบท่อส่งน้ำ บ้านกุดแคนอยู่ในระดับปานกลาง ผลการทดสอบสมมุติฐานพบว่า ปัจจัยด้านบุคคลของเกษตรกร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานในครอบครัว ระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่โครงการ และระยะเวลาดำรงอาชีพเกษตรกร ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อโครงการชลประทานระบบท่อส่งน้ำ บ้านกุดแคน ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการชลประทานระบบท่อส่งน้ำ บ้านกุดแคน ได้แก่ รายได้เปรียบเทียบก่อนและหลังการมีโครงการ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการชลประทานระบบท่อส่งน้ำฯ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการชลประทานระบบท่อส่งน้ำฯ และความคาดหวังต่อโครงการชลประทานระบบท่อส่งน้ำฯ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อโครงการชลประทานระบบท่อส่งน้ำ บ้านกุดแคน

ธีรเชษฐ์ เต่าคำ (2550) ได้ศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ ต่อการปฏิบัติงานของพนักงานผสมเทียม จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อศึกษาระดับความรู้ในการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อต่อการปฏิบัติงานของพนักงานผสมเทียมในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมบางประการของเกษตรกรกับความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ ต่อการปฏิบัติงานของพนักงานผสมเทียม จังหวัดนครราชสีมา เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ จากผลการศึกษาพบว่า ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ มีความรู้ในการเลี้ยงโคเนื้อในระดับมาก เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของพนักงานผสมเทียมอยู่ในระดับมาก ปัญหาที่พบได้แก่ จำนวนพนักงานผสมเทียมน้อย ฟ้าอาหารสัตว์ขาดแคลน การรับบริการฉีดวัคซีนไม่ทั่วถึง ผลการทดสอบสมมุติฐานพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมบางประการของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ กับความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ ต่อการปฏิบัติงานของพนักงานผสมเทียมพบว่าระดับการศึกษา จำนวนแหล่งที่ได้รับข่าวสาร จำนวนโคเนื้อที่เกษตรกรเลี้ยง ความถี่ที่ได้รับข่าวสารจากพนักงานผสมเทียม ระยะทางจากฟาร์มถึงที่พักพนักงานผสมเทียมมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ ต่อการปฏิบัติงานของพนักงานผสมเทียม จังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Duc (2008) ได้ศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำวิเคราะห้โดยวิธีโลจิสติก โมเดลในประเทศเวียดนาม เนื่องจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกลายเป็นส่วนสำคัญที่สร้างรายได้ให้กับ ประเทศเวียดนาม มีอัตราการเจริญเติบโตที่รวดเร็วและการสนับสนุนที่สำคัญของผลิตผลประมงใน ประเทศ ซึ่งการศึกษานี้ได้ทำการศึกษากับชาวประมงจำนวน 120 คนในเขตเวียดนามใต้ โดยใช้ วิธีโลจิสติกโมเดลในการวิเคราะห์ความพึงพอใจของเกษตรกรในการประกอบอาชีพประมง ผล การศึกษาปรากฏว่ารายได้ไม่แท้จริงมีความสัมพันธ์ทำให้ความพึงพอใจเพิ่มขึ้น ซึ่งความพึงพอใจ ของเกษตรกรจะเพิ่มขึ้นตามอายุ การส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ ขนาดของพื้นที่บ่อเลี้ยงที่กว้างขึ้น และ ความคาดหวังที่สูงขึ้นจากรายได้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

จากการตรวจสอบเอกสารผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยพอจะสรุปได้ว่าความพึงพอใจนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่มของเกษตรกร อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ รายจ่าย จำนวนแรงงานในครัวเรือน ขนาดพื้นที่ถือครอง ข้อมูลในการ ใช้บริการศูนย์บริการฯ ได้แก่ ความถี่ของการใช้บริการศูนย์บริการฯ ระยะทางระหว่างที่พักกับ ศูนย์บริการฯ ความต้องการข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นของเกษตรกร ซึ่งปัจจัยในด้านต่างๆ ที่ได้กล่าวมา ในข้างต้นนี้จะนำไปสู่ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ใช้บริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ผู้วิจัยจึงได้นำเอาปัจจัยในด้าน ต่างๆ เหล่านี้มาใช้ในการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ ปัจจัยใน การใช้บริการศูนย์บริการฯ กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อไป

สมมุติฐานในงานวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดสมมุติฐานในการวิจัยได้ ดังต่อไปนี้

สมมุติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การเป็น สมาชิกกลุ่ม อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ รายจ่าย จำนวนแรงงานในครัวเรือน ขนาดพื้นที่ถือครอง มีความสัมพันธ์ กับระดับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัด พังงา

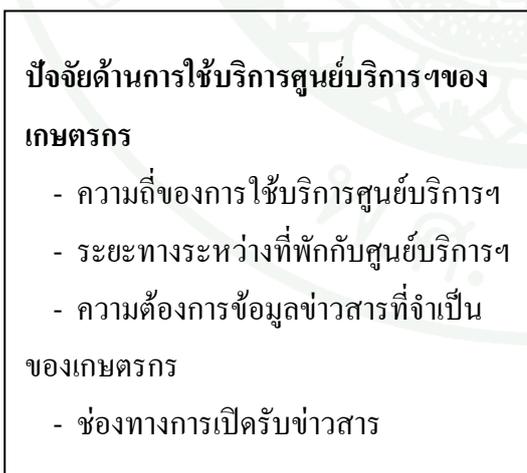
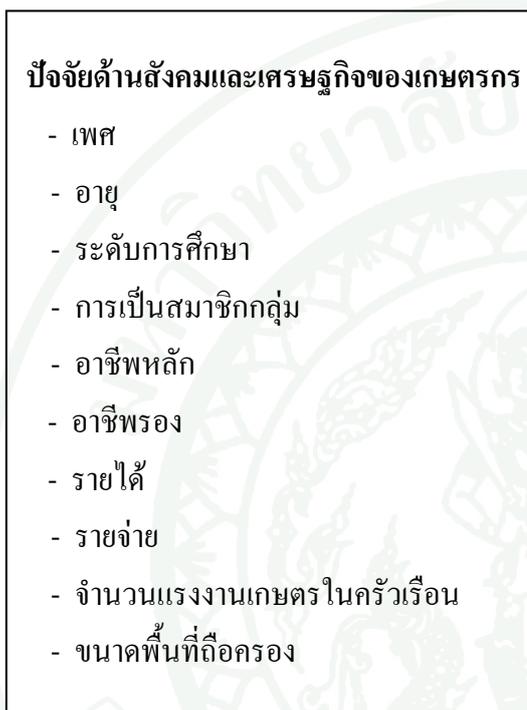
สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ ได้แก่ ความถี่ของการใช้บริการ ศูนย์บริการฯ ระยะทางระหว่างที่พักกับศูนย์บริการฯ ความต้องการข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นของเกษตรกร ช่องทางการเปิดรับข่าวสาร มีความสัมพันธ์ กับระดับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

กรอบแนวคิดการวิจัย

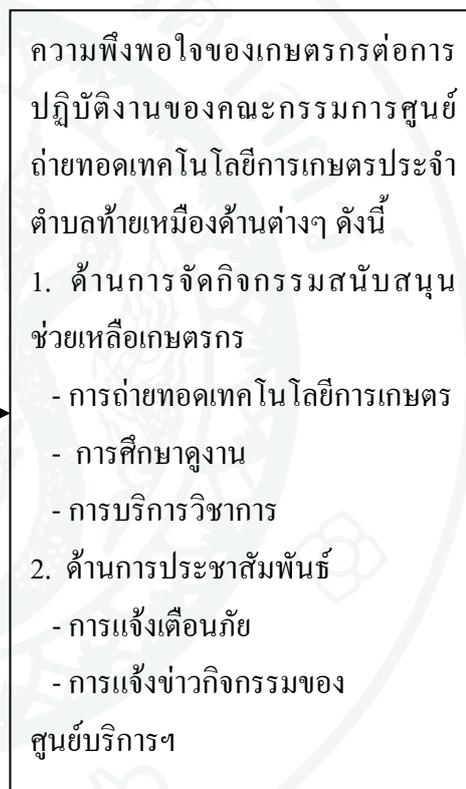
ตัวแปรอิสระ

(Independent variables)

ตัวแปรตาม

(Dependent variables)

ภาพที่ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการและอุปกรณ์ในการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงาในปี 2551

ประชากร

ประชากรที่ทำการศึกษานี้ คือ เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพทางการเกษตรที่มารับบริการที่ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ในปี 2551 จำนวน 134 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นคำถามลักษณะปลายเปิดและคำถามปลายปิด โดยแบ่งคำถามออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ ของเกษตรกร ที่มารับบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่ใช้บริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

การสร้างเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราววัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์
2. จัดทำแบบสัมภาษณ์ โดยการตรวจสอบเอกสารและคำแนะนำจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ทำการตรวจสอบความชัดเจนของภาษาและความครอบคลุมของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้ครบถ้วน
3. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไข เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ก่อนนำไปเก็บข้อมูล

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการสร้างแบบสัมภาษณ์และทำการทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามในแต่ละข้อว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้หรือไม่ หลังจากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุง โดยมีข้อคำถามครอบคลุมวัตถุประสงค์ตามความต้องการ มีความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่สื่อความหมายได้ถูกต้องชัดเจนเป็นที่เข้าใจตรงกัน และนำคำแนะนำไปปรับแก้ไข
2. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปทำการทดสอบ (Pre-test) กับกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ซึ่งมีปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ข้อมูลในการใช้บริการศูนย์บริการฯ ใกล้เคียงกัน รวมไปถึงมีการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการฯ ในด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนและช่วยเหลือเกษตรกร และด้าน

ประชาสัมพันธุ์ที่เหมือนกัน จำนวน 30 คน แล้วจึงนำผลการทดสอบไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์ที่เหมาะสม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) แบบสอบถามที่สามารถนำไปใช้ต้องมีค่าความเชื่อมั่น 0.8 ขึ้นไป (ประคอง กรรณสูตร, 2538) จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. หลังจากทำการทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์และนำมาปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว จึงนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้เก็บข้อมูลได้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จากนั้นจึงนำข้อมูลที่เก็บได้ไปตรวจสอบและนำไปวิเคราะห์ต่อไป

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ไปยังที่ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา เพื่อขอข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐาน ด้านการใช้บริการของเกษตรกร จำนวนเกษตรกร เป็นต้น และขอความอนุเคราะห์เข้าไปเก็บข้อมูลขณะที่มีการประชุมคณะกรรมการและสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ

2. ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยตนเองในระหว่างเดือน พ.ศ. เมษายน 2552 ถึงเดือน สิงหาคม พ.ศ. 2552 โดยประสานงานกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์ ข้อมูลทางสถิติ ประมวลผล และนำผลจากการประมวลมาวิเคราะห์และเสนอเป็นผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ผู้วิจัยนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่, ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) วิเคราะห์ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ข้อมูลในการใช้บริการศูนย์บริการฯ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ ข้อมูลในการใช้บริการศูนย์บริการฯ กับความพึงพอใจของเกษตรกรผู้มาใช้บริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา โดยใช้สถิติไคสแควร์ Chi-Square test

3. ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (weigh mean score) ใช้วัดความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ซึ่งผู้วิจัยแบ่งระดับความพึงพอใจออกเป็น 5 ระดับ

พึงพอใจมากที่สุด	5	คะแนน
พึงพอใจมาก	4	คะแนน
พึงพอใจปานกลาง	3	คะแนน
พึงพอใจน้อย	2	คะแนน
พึงพอใจน้อยที่สุด	1	คะแนน

จากระดับคะแนน ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ผู้วิจัยนำมาจัดกลุ่มโดยมีอันตรภาคชั้นเท่ากับ

$$\begin{aligned}
 \text{จากสูตร อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ค่าพิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5-1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

ดังนั้นในการจัดช่วงคะแนนเฉลี่ยความถี่ระดับ ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา สามารถจัดได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.21 - 5.00	พึงพอใจมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41 - 4.20	พึงพอใจมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61 - 3.40	พึงพอใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	พึงพอใจน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	พึงพอใจน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ได้แบ่งผลการศึกษาออกเป็น 7 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ ของเกษตรกร ตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

ตอนที่ 4 กิจกรรมที่เกษตรกรต้องการให้ทางศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ได้จัดทำขึ้นในครั้งต่อไป

ตอนที่ 5 ปัญหาของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

ตอนที่ 7 ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และข้อมูลในการใช้บริการศูนย์บริการฯ กับระดับความพึงพอใจของเกษตรกร

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ตำบลท้ายเหมือง อำเภอย้ายเหมือง
จังหวัดพังงา

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ

(N=134)

ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>เพศ</u>		
ชาย	96	71.64
หญิง	38	28.36
<u>อายุ (ปี)^{1/}</u>		
ต่ำกว่า 41 ปี	22	16.42
41-50 ปี	36	26.87
51-60 ปี	36	26.87
61-70 ปี	29	21.64
มากกว่า 70 ปี	11	8.20
<u>ระดับการศึกษา</u>		
ประถมศึกษา	63	47.01
มัธยมศึกษาตอนต้น	21	15.67
มัธยมศึกษาตอนปลาย	40	29.85
ปริญญาตรี	10	7.47
<u>การเป็นสมาชิกกลุ่ม</u>		
เป็น	134	100.00
ไม่เป็น	0	0.00
<u>สมาชิกกลุ่ม</u>		
ธกส.	72	26.67
สหกรณ์การเกษตร	53	19.63
กลุ่มเกษตรกร	43	15.93
กองทุนหมู่บ้าน	37	13.70
แม่บ้านเกษตรกร	26	9.63
วิสาหกิจชุมชน	22	8.14

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(N=134)

ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ออมทรัพย์เพื่อการผลิต ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	17	6.30
<u>อาชีพหลัก</u>		
ทำไร่	58	43.28
ไม่ผลไม่ยืนต้น	24	17.91
รับราชการ	19	14.18
ค้าขาย	17	12.69
รับจ้าง	16	11.94
<u>อาชีพรอง</u>		
ไม่มีอาชีพรอง	50	37.31
ค้าขาย	35	26.12
รับจ้าง	31	23.13
เลี้ยงสัตว์	14	10.45
ประมง	4	2.99
<u>รายได้ (บาท/ปี)^{2/}</u>		
ต่ำกว่า 100,001 บาท/ปี	26	19.40
100,001 - 200,000 บาท/ปี	41	30.60
200,001 - 300,000 บาท/ปี	30	22.39
300,001 - 400,000 บาท/ปี	10	7.46
มากกว่า 400,000 บาท/ปี	27	20.15
<u>รายจ่าย (บาท/ปี)^{3/}</u>		
ต่ำกว่า 100,001 บาท/ปี	52	38.81
100,001 - 200,000 บาท/ปี	53	39.55
200,001 - 300,000 บาท/ปี	17	12.69
300,001 - 400,000 บาท/ปี	5	3.73
มากกว่า 400,000 บาท/ปี	7	5.22

จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรปรากฏ ดังนี้

1. เพศ

เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 71.64 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 28.36

2. อายุ

เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุ ระหว่าง 41-50 ปี และ 51- 60 ปี ร้อยละ 26.87 รองลงมาคือ มีอายุระหว่าง 61-70 ปี ร้อยละ 21.64 นอกจากนี้ยังพบว่า เกษตรกรมี อายุเฉลี่ย คือ 53.57 ปี รวมทั้งมีอายุมากที่สุด คือ 78 ปี และอายุน้อยที่สุด คือ 28 ปี

3. ระดับการศึกษา

เกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 47.01 รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 29.85 และมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 15.67

4. สถานการณ์เป็นสมาชิกกลุ่ม

เกษตรกรทั้งหมด ร้อยละ 100.00 เป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ

5. สมาชิกกลุ่ม

เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิก ชกส. ร้อยละ 26.67 รองลงมาคือ สหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 19.63 และกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 15.93

6. อาชีพหลัก

เกษตรกรส่วนใหญ่มีอาชีพหลักคือ การทำไร่ ร้อยละ 43.28 รองลงมาคือ การปลูกไม้ผลไม่ยืนต้น ร้อยละ 17.91 และรับราชการ ร้อยละ 14.18

7. อาชีพพรอง

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพพรอง ร้อยละ 37.31 รองลงมาคือ ค้าขาย ร้อยละ 26.12 และรับจ้าง ร้อยละ 23.13

8. รายได้

เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ในช่วง 100,001-200,000 บาท/ปี ร้อยละ 30.60 รองลงมาคือ มีรายได้ในช่วง 200,001-300,000 บาท/ปี ร้อยละ 22.39 และ มากกว่า 400,000 บาท/ปี ร้อยละ 20.15 นอกจากนี้ยังพบว่า เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 284,172.13 บาท/ปี รวมทั้งมีรายได้มากที่สุด คือ 2,070,000 บาท/ปี และรายได้น้อยที่สุด คือ 18,000 บาท/ปี

9. รายจ่าย

เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายจ่ายอยู่ในช่วง 100,001-200,000 บาท/ปี ร้อยละ 39.55 รองลงมาคือ มีรายจ่ายต่ำกว่า 100,001 บาท/ปี ร้อยละ 38.81 และ 200,001-300,000 บาท/ปี ร้อยละ 12.69 นอกจากนี้ยังพบว่า เกษตรกรมีรายจ่ายเฉลี่ย 171,688.81 บาท/ปี รวมทั้งมีรายจ่ายมากที่สุด คือ 1,257,000 บาท/ปี และรายจ่ายน้อยที่สุด คือ 39,000 บาท/ปี

10. จำนวนแรงงานเกษตรกรในครัวเรือน

เกษตรกรส่วนใหญ่มีแรงงานเกษตรกรในครัวเรือนน้อยกว่า 3 คน และจำนวน 4 คน ร้อยละ 29.10 รองลงมา คือ จำนวน 3 คน ร้อยละ 24.64 และมากกว่า 4 คน ร้อยละ 17.16 นอกจากนี้ยังพบว่า เกษตรกรมีแรงงานเกษตรกรในครัวเรือนเฉลี่ย 3.43 คน รวมทั้งมีแรงงานเกษตรกรในครัวเรือนมากที่สุด คือ 8 คน และแรงงานเกษตรกรในครัวเรือนน้อยที่สุด คือ 1 คน

11. ขนาดพื้นที่ถือครอง

เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครองน้อยกว่า 11 ไร่ ร้อยละ 36.57 รองลงมา คือ 11-20 ไร่ ร้อยละ 32.09 และ 21-30 ไร่ ร้อยละ 17.91 นอกจากนี้ยังพบว่า เกษตรกรมีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 18.47 ไร่ รวมทั้งมีพื้นที่ถือครองมากที่สุด คือ 115 ไร่ และพื้นที่ถือครองน้อยที่สุด คือ 3 ไร่

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ ของเกษตรกร ตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ

(N=134)

ปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>จำนวนครั้งที่มาใช้บริการศูนย์(เดือน)^{1/}</u>		
1 ครั้ง	66	49.25
2 ครั้ง	63	47.01
3 ครั้ง	5	3.74
<u>ระยะทางระหว่างที่พักกับศูนย์บริการฯ^{2/}</u>		
น้อยกว่า 3 กม.	18	13.43
3 กม.	27	20.15
4 กม.	14	10.45
5 กม.	39	29.10
มากกว่า 5 กม.	36	26.87
<u>การได้รับข้อมูลตรงกับความต้องการ</u>		
ตรงตามความต้องการ	130	97.01
ไม่ตรงตามความต้องการ	4	2.99
<u>แหล่งข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร</u>		
สื่อบุคคล	185	33.58
เพื่อนบ้าน	82	14.88
บุคคลในครอบครัว	58	10.53
คณะกรรมการศูนย์บริการฯ	45	8.17
สื่อมวลชน	154	27.95
วิทยุชุมชน	105	19.06
โทรทัศน์	49	8.89
สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ	212	38.48
ป้ายประชาสัมพันธ์ของศูนย์บริการฯ	114	20.69
แผ่นพับ	39	7.08
หนังสือพิมพ์	34	6.17

3. การได้รับข้อมูลตรงกับความต้องการ

เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตรงตามความต้องการ ร้อยละ 97.01 และที่ไม่ตรงกับความต้องการคิดเป็น ร้อยละ 2.99

4. แหล่งข้อมูลข่าวสารทางด้านการเกษตร

เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลรับข่าวสารหรือความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมจาก สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ร้อยละ 38.48 รองลงมา คือ สื่อบุคคล ร้อยละ 33.58 และสื่อมวลชน ร้อยละ 27.95 นอกจากนี้ในส่วนของสื่อบุคคลคนนั้น พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลรับข่าวสารหรือความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมจากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 14.88 รวมทั้งในสื่อมวลชนพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลรับข่าวสารหรือความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมจากวิทยุชุมชน ร้อยละ 19.06 และในสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลรับข่าวสารหรือความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมจากป้ายประชาสัมพันธ์ของศูนย์บริการฯ ร้อยละ 20.69

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

(N=134)

ความพึงพอใจของเกษตรกร	$\bar{X}$	ระดับความพึงพอใจ
ด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร	3.87	มาก
1. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร	4.03	มาก
1.1 ถ่ายทอดความรู้เรื่องการตัดแต่งทางปลั้มและการตัดทะลายปลั้มน้ำมัน	3.91	มาก
1.2 ถ่ายทอดความรู้เรื่องการทำไร่นาสวนผสม	4.10	มาก
1.3 ถ่ายทอดความรู้เรื่องปรับปรุงคุณภาพมังคุด/ลองกอง	3.82	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(N=134)

ความพึงพอใจของเกษตรกร	$\bar{X}$	ระดับความพึงพอใจ
1.4 ถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้หัวเชื้อจุลินทรีย์เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน	4.24	มากที่สุด
1.5 จัดฝึกอบรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	4.08	มาก
1.6 จุดสาธิตการซื้อขายน้ำยางสด/การผสมปุ๋ยใช้เอง	4.26	มากที่สุด
1.7 การจัดบอร์ดให้ความรู้เรื่องพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศและสภาพภูมิประเทศของจังหวัดพังงา	3.87	มาก
1.8 การจัดบอร์ดให้ความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูพืช และวัชพืช	4.00	มาก
2. การศึกษาดูงาน	3.72	มาก
2.1 ด้านการปลูกปาล์มน้ำมันโดยใช้พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่เหมาะสมกับพื้นที่ภาคใต้เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพมากขึ้น ณ บริษัทยูนิวานิช อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่	3.28	ปานกลาง
2.2 ด้านการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ใช้ในการเพาะปลูกดูแลปาล์มน้ำมันเพื่อพัฒนาระบบการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ณ บริษัทยูนิวานิช อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่	3.32	ปานกลาง
2.3 ด้านการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชของปาล์มน้ำมัน เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตและผลผลิตที่ได้มีคุณภาพ ณ บริษัทยูนิวานิช อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่	3.33	ปานกลาง
2.4 ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน ณ สถานีพัฒนาที่ดินอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา	4.04	มาก
2.5 ด้านการทำไร่นาสวนผสม หมู่ 6 ตำบลท้ายเหมืองอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา	4.20	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(N=134)

ความพึงพอใจของเกษตรกร	$\bar{X}$	ระดับความพึงพอใจ
2.6 หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง หมู่ 6 ตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา	4.18	มาก
3. การบริการวิชาการ	3.72	มาก
3.1 ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการ ให้บริการตรวจสอบคุณภาพดิน	3.49	มาก
3.2 รับแจ้งและตรวจสอบข้อมูลความถูกต้องของ ผู้ประสบภัย	3.80	มาก
3.3 การให้คำปรึกษาและข้อมูลทางการเกษตร ด้านการประชาสัมพันธ์	3.87	มาก
1. การแจ้งเตือนภัย	3.60	มาก
1.1 การแจ้งเตือนธรรมชาติอย่างรวดเร็วและ สม่ำเสมอ	3.84	มาก
1.2 การแจ้งเตือนภัยศัตรูพืชอย่างรวดเร็วและ สม่ำเสมอ	3.97	มาก
2. การแจ้งข่าวกิจกรรมของศูนย์บริการฯ	3.72	มาก
2.1 การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของศูนย์ในการจัด ฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านการเกษตร ได้อย่างทั่วถึง และตรงกลุ่มเป้าหมาย	3.48	มาก
2.2 การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของศูนย์ในการจัด ประชุมและการจัดเวทีชาวบ้าน ได้อย่างทั่วถึงและตรง กลุ่มเป้าหมาย	3.75	มาก
2.3 การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของศูนย์ในการจัด กิจกรรมศึกษาดูงาน ได้อย่างทั่วถึงและตรงกลุ่มเป้าหมาย	3.63	มาก
2.4 การประชาสัมพันธ์ข่าวสารของหน่วยงานอื่นที่ เกี่ยวข้อง เช่นกรมวิชาการเกษตร, กรมพัฒนาที่ดิน	3.41	มาก
	3.13	ปานกลาง
ความพึงพอใจโดยภาพรวม	3.80	มาก

จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.80$) โดยส่วนใหญ่เกษตรกรมีความพึงพอใจด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร ($\bar{X}=3.87$) มากกว่าด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X}=3.60$) ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

1. ด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร

เกษตรกรมีความพึงพอใจในประเด็นการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรมากที่สุด ($\bar{X}=4.03$) รองลงมาคือ การศึกษาดูงาน ($\bar{X}=3.72$) และการบริการวิชาการ ($\bar{X}=3.72$) ซึ่งสามารถจำแนกตามประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

ส่วนของการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในประเด็น จุดสาธิตการชื้อขายน้ำยางสด/การผสมปุ๋ยใช้เอง ($\bar{X}=4.26$) มากที่สุด รองลงมา คือ การถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้หัวเชื้อจุลินทรีย์เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน ($\bar{X}=4.24$) และการถ่ายทอดความรู้เรื่องการทำไร่นาสวนผสม ($\bar{X}=4.10$)

ส่วนของการศึกษาดูงาน พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในด้านการทำไร่นาสวนผสม หมู่ 6 ตำบลท้ายเหมืองอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ($\bar{X}=4.20$) มากที่สุด รองลงมา คือ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง หมู่ 6 ตำบลท้ายเหมืองอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ($\bar{X}=4.18$) และด้านการปรับปรุงบำรุงดิน ณ สถานีพัฒนาที่ดิน อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ($\bar{X}=4.04$)

ส่วนของการบริการวิชาการ พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในการให้คำปรึกษาและข้อมูลทางด้านการเกษตร ($\bar{X}=3.87$) มากที่สุด รองลงมา คือ การรับแจ้งและตรวจสอบข้อมูลความถูกต้องของผู้ประสบภัย ($\bar{X}=3.80$) และการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้บริการตรวจสอบคุณภาพดิน ($\bar{X}=3.49$)

2. ด้านการประชาสัมพันธ์

เกษตรกรมีความพึงพอใจในประเด็นการแจ้งเตือนภัย ($\bar{X}=3.84$) มากกว่าประเด็นการแจ้งข่าวกิจกรรมของศูนย์บริการฯ ($\bar{X}=3.48$) ซึ่งสามารถจำแนกตามประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

ส่วนของการแจ้งเตือนภัย พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในประเด็นการแจ้งเตือน
ธรรมชาติอย่างรวดเร็วและสม่ำเสมอ ($\bar{X}=3.97$) มากกว่าประเด็นการแจ้งเตือนภัยศัตรูพืชอย่าง
รวดเร็วและสม่ำเสมอ ($\bar{X}=3.72$)

ส่วนของการแจ้งข่าวกิจกรรมของศูนย์บริการฯ พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจใน
ประเด็นการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของศูนย์ในการจัดฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านการเกษตร ได้
อย่างทั่วถึงและตรงกลุ่มเป้าหมาย ($\bar{X}=3.75$) มากที่สุด รองลงมา คือ การประชาสัมพันธ์กิจกรรม
ของศูนย์ในการจัดประชุมและการจัดเวทีชาวบ้านได้อย่างทั่วถึงและตรงกลุ่มเป้าหมาย ($\bar{X}=3.63$)
และการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของศูนย์ในการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานได้อย่างทั่วถึงและตรง
กลุ่มเป้าหมาย ($\bar{X}=3.41$)

**ตอนที่ 4 กิจกรรมที่เกษตรกรต้องการให้ทางศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำ
ตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงาได้จัดทำขึ้นในครั้งต่อไป**

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามกิจกรรม

(N=134)		
กิจกรรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีข้อเสนอแนะด้านกิจกรรม	104	77.61
มีข้อเสนอแนะด้านกิจกรรม ^{1/}	30	22.39
- ควรมีการศึกษาดูงานนอกสถานที่จาก	25	16.96
หน่วยงานหรือเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จให้มาก ขึ้นกว่าเดิม		
- ควรมีการสร้างแปลงสาธิตหรือศูนย์เรียนรู้	6	4.07
- ควรมีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการแปรรูป	2	1.36
ผลิตภัณฑ์การเกษตรจากผลไม้ท้องถิ่นให้มากขึ้น		

หมายเหตุ: ^{1/} เกษตรกรต้องการให้มีกิจกรรมเพิ่มมากกว่าคนละ 1 กิจกรรม

จากการศึกษาพบว่ากิจกรรมที่เกษตรกรต้องการให้ทางศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี
การเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงาได้จัดทำขึ้นในครั้งต่อไป ไม่มี
ข้อเสนอแนะด้านกิจกรรมร้อยละ 77.61 และมีข้อเสนอแนะด้านกิจกรรม 22.39 ดังรายละเอียด
ต่อไปนี้

ควรมีการศึกษาคุณภาพนอกสถานที่จากหน่วยงานหรือเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จให้มากขึ้นกว่าเดิมร้อยละ 16.96 ควรมีการสร้างแปลงสาธิตหรือศูนย์เรียนรู้ร้อยละ 4.07 และควรมีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตรจากผลไม้ท้องถิ่นให้มากขึ้น ร้อยละ 1.36

ตอนที่ 5 ปัญหาของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามปัญหา

(N=134)

ปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีปัญหา	85	63.43
มีปัญหา ^{1/}	49	36.57
- ยังมีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีน้อยเกินไป	31	19.55
- การถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรยังไม่ทั่วถึงกับกลุ่มเป้าหมาย	12	7.57
- เกษตรกรไม่ค่อยได้รับความรู้ข่าวสารจากคณะกรรมการศูนย์อย่างต่อเนื่อง	10	6.31
- เกษตรกรขาดความรู้ในการแก้ไขปัญหาโรคและแมลง	4	2.52
- เกษตรกรขาดความรู้ในการผลิตทางการเกษตร	1	0.63

หมายเหตุ: ^{1/} เกษตรกรมีปัญหามากกว่าคนละ 1 ปัญหา

จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรจากการที่ใช้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ไม่มีปัญหา ร้อยละ 63.43 และมีปัญหา ร้อยละ 36.57 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ยังมีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีน้อยเกินไป ร้อยละ 19.55 การถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรยังไม่ทั่วถึงกับกลุ่มเป้าหมาย ร้อยละ 7.57 เกษตรกรไม่ค่อยได้รับความรู้ข่าวสารจากคณะกรรมการศูนย์อย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 6.31 เกษตรกรขาดความรู้ในการแก้ไขปัญหาโรคและแมลง ร้อยละ 2.52 และเกษตรกรขาดความรู้ในการผลิตทางการเกษตร ร้อยละ 0.63

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามข้อเสนอแนะ

(N=134)

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีข้อเสนอแนะ	93	69.40
มีข้อเสนอแนะ ^{1/}	41	30.60
- ควรมีการดำเนินการเผยแพร่ความรู้ทางด้านเทคโนโลยีใหม่ๆเพิ่มมากขึ้น	24	15.63
- การถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรควรมีการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบล่วงหน้า	16	10.42
- ควรมีการถ่ายทอดความรู้ด้านเทคโนโลยีใหม่ๆในการแก้ไขปัญหาโรคและแมลง	4	2.60
- ควรมีการถ่ายทอดความรู้แก่กลุ่มไม้ผลให้มากขึ้นในการแปรรูปผลิตภัณฑ์	2	1.30
- ควรมีการอบรมเพิ่มอาชีพให้แก่เกษตรกรเพื่อให้เป็นรายได้เสริม	1	0.65

หมายเหตุ: ^{1/} เกษตรกรมีข้อเสนอแนะมากกว่าคนละ 1 ข้อ

จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรจากการที่ใช้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงาไม่มีข้อเสนอแนะ ร้อยละ 69.40 และมีข้อเสนอแนะ ร้อยละ 30.60 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ควรมีการดำเนินการเผยแพร่ความรู้ทางด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้น ร้อยละ 15.63 การถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบล่วงหน้า ร้อยละ 10.42 ควรมีการถ่ายทอดความรู้ด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการแก้ไขปัญหาโรคและแมลง ร้อยละ 2.60 ควรมีการถ่ายทอดความรู้แก่กลุ่มไม้ผลให้มากขึ้นในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ร้อยละ 1.30 และควรมีการอบรมให้ความรู้ในการประกอบอาชีพให้มากขึ้น ร้อยละ 0.65

ตอนที่ 7 ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ กับระดับความพึงพอใจของเกษตรกร

ตารางที่ 8 ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ กับระดับความพึงพอใจของเกษตรกรด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร

(N=134)

ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ และ ปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ	ความพึงพอใจด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุน ช่วยเหลือเกษตรกร		χ^2 (P-value)
	≤ ความพึงพอใจเฉลี่ย	> ความพึงพอใจเฉลี่ย	
1. ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ			
1.1 เพศ			
ชาย	46	50	1.000
หญิง	18	20	
1.2 อายุ			
≤ อายุเฉลี่ย	25	37	.122
> อายุเฉลี่ย	39	33	
1.3 ระดับการศึกษา			
ประถมศึกษา	36	27	.056
สูงกว่าประถมศึกษา	28	43	
1.4 อาชีพหลัก			
เกษตรกรรวม	31	51	.005*
อาชีพอื่นๆ	33	19	
1.5 อาชีพรอง			
มีอาชีพรอง	36	48	.156
ไม่มีอาชีพรอง	28	22	
1.6 รายได้			
≤ รายได้เฉลี่ย	44	50	.850
> รายได้เฉลี่ย	20	20	

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ และ ปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ	ความพึงพอใจด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุน ช่วยเหลือเกษตรกร		(N=134)
			χ^2
			(P-value)
	≤ ความพึงพอใจเฉลี่ย	> ความพึงพอใจเฉลี่ย	
1.7 รายจ่าย			
≤ รายจ่ายเฉลี่ย	44	49	1.000
> รายจ่ายเฉลี่ย	20	21	
1.8 จำนวนแรงงานเกษตรกรใน ครัวเรือน			
≤ จำนวนแรงงานเกษตรกรใน ครัวเรือนเฉลี่ย	32	40	.488
> จำนวนแรงงานเกษตรกรใน ครัวเรือนเฉลี่ย	32	30	
1.9 พื้นที่ถือครอง			
≤ พื้นที่ถือครองเฉลี่ย	37	45	.481
> พื้นที่ถือครองเฉลี่ย	27	25	
2. ปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ			
2.1 ความถี่ในการใช้บริการ ศูนย์บริการฯ			
1 ครั้ง	38	28	.049*
2 ครั้ง	23	40	
3 ครั้ง	3	2	
2.2 ระยะทางระหว่างที่พักกับ ศูนย์บริการฯ			
≤ ระยะทางระหว่างที่พักกับ ศูนย์บริการฯเฉลี่ย	32	27	.223
> ระยะทางระหว่างที่พักกับ ศูนย์บริการฯเฉลี่ย	32	43	

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ และ ปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ	ความพึงพอใจด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุน ช่วยเหลือเกษตรกร		χ^2 (P-value)
	$\leq$ ความพึงพอใจเฉลี่ย	$>$ ความพึงพอใจเฉลี่ย	
2.3 ความต้องการในข้อมูลข่าวสาร			
ที่จำเป็นของเกษตรกร			
ไม่ตรงตามความต้องการ	1	3	.621
ตรงตามความต้องการ	63	67	
2.4 ช่องทางการเปิดรับข่าวสาร			
ป้ายประชาสัมพันธ์ของ ศูนย์บริการฯ	53	61	.628
แหล่งอื่นๆ	11	9	

หมายเหตุ: * $p < .05$

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ ได้แก่ อาชีพหลัก และความถี่ในการใช้บริการศูนย์บริการฯ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า P-value เท่ากับ 0.005 และ 0.049 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า ค่า α ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ คือ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานงานวิจัย

นอกจากนี้ยังพบอีกว่าปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพครอง รายได้ รายจ่าย จำนวนแรงงานเกษตรกรในครัวเรือน พื้นที่ถือครองระยะทางระหว่างที่พักกับศูนย์บริการฯ ความต้องการในข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นของเกษตรกร และช่องทางการเปิดรับข่าวสารไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า P-value เท่ากับ 1.000, 0.122, 0.056, 0.156, 0.850, 1.000, 0.488, 0.481, 0.223, 0.621 และ 0.628 ซึ่งมากกว่า ค่า α ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 9 ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านการใช้บริการ
ศูนย์บริการฯ กับระดับความพึงพอใจของเกษตรกรด้านการประชาสัมพันธ์

(N=134)

ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ และ ปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ	ความพึงพอใจด้านการประชาสัมพันธ์		χ^2
	$\leq$ ความพึงพอใจเฉลี่ย	$>$ ความพึงพอใจเฉลี่ย	(P-value)
1. ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม			
1.1 เพศ			
ชาย	46	50	1.000
หญิง	18	20	
1.2 อายุ			
$\leq$ อายุเฉลี่ย	25	37	.122
$>$ อายุเฉลี่ย	39	33	
1.3 ระดับการศึกษา			
ประถมศึกษา	36	27	.056
สูงกว่าประถมศึกษา	28	43	
1.4 อาชีพหลัก			
เกษตรกรรวม	38	44	.725
อาชีพอื่นๆ	26	26	
1.5 อาชีพรอง			
มีอาชีพรอง	34	50	.033*
ไม่มีอาชีพรอง	30	20	
1.6 รายได้			
$\leq$ รายได้เฉลี่ย	44	50	.850
$>$ รายได้เฉลี่ย	20	20	
1.7 รายจ่าย			
$\leq$ รายจ่ายเฉลี่ย	44	49	1.000
$>$ รายจ่ายเฉลี่ย	20	21	
1.8 จำนวนแรงงานเกษตรกรใน			
ครัวเรือน			
$\leq$ จำนวนแรงงานเกษตรกรใน			
ครัวเรือนเฉลี่ย	32	40	.488

ตารางที่ 9 (ต่อ)

				(N=134)
ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ และ ปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ	ความพึงพอใจด้านการประชาสัมพันธ์		χ^2 (P-value)	
	≤ความพึงพอใจเฉลี่ย	>ความพึงพอใจเฉลี่ย		
> จำนวนแรงงานเกษตรใน ครัวเรือนเฉลี่ย		32	30	
1.9 พื้นที่ถือครอง				
≤ พื้นที่ถือครองเฉลี่ย		37	45	.481
> พื้นที่ถือครองเฉลี่ย		27	25	
2. ปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ				
2.1 ความถี่ในการใช้บริการ ศูนย์บริการฯ				
1 ครั้ง		38	28	.049*
2 ครั้ง		23	40	
3 ครั้ง		3	2	
2.2 ระยะทางระหว่างที่พักกับ ศูนย์บริการฯ				
≤ ระยะทางระหว่างที่พักกับ ศูนย์บริการฯเฉลี่ย		32	27	.223
> ระยะทางระหว่างที่พักกับ ศูนย์บริการฯเฉลี่ย		32	43	
2.3 ความต้องการในข้อมูลข่าวสาร ที่จำเป็นของเกษตรกร				
ไม่ตรงตามความต้องการ		1	3	.621
ตรงตามความต้องการ		63	67	
2.4 ช่องทางการเปิดรับข่าวสาร				
ป้ายประชาสัมพันธ์ฯ		53	61	.628
แหล่งอื่นๆ		11	9	

หมายเหตุ: * p<.05

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ ได้แก่ อาชีพพรอง และความถี่ในการใช้บริการศูนย์บริการฯ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการประชาสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า P-value เท่ากับ 0.033 และ 0.049 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า ค่า α ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ คือ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานงานวิจัย

นอกจากนี้ยังพบอีกว่าปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ รายจ่าย จำนวนแรงงานเกษตรในครัวเรือน พื้นที่ถือครอง ระยะทางระหว่างที่พักกับศูนย์บริการฯ ความต้องการข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นของเกษตรกร และช่องทางการเปิดรับข่าวสารไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการประชาสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า P-value เท่ากับ 1.000, 0.122, 0.056, 0.725, 0.850, 1.000, 0.488, 0.481, 0.223, 0.621 และ 0.628 ซึ่งมากกว่า ค่า α ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 10 ค่า P-value ของความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านสังคม และเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

(N=134)

ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ	χ^2	
	ด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุน ช่วยเหลือเกษตรกร	ด้านการ ประชาสัมพันธ์
1. ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ		
1.1 เพศ	1.000	1.000
1.2 อายุ	.122	.122
1.3 ระดับการศึกษา	.056	.056
1.4 อาชีพหลัก	.005*	.725
1.5 อาชีพพรอง	.156	.033*
1.6 รายได้	.850	.850
1.7 รายจ่าย	1.000	1.000
1.8 จำนวนแรงงานเกษตรในครัวเรือน	.488	.488

ตารางที่ 10 (ต่อ)

(N=134)

ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ	χ^2	
	ด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุน ช่วยเหลือเกษตรกร	ด้านการ ประชาสัมพันธ์
1.9 พื้นที่ถือครอง	.481	.481
2. ปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯ		
2.1 ความถี่ในการใช้บริการศูนย์บริการฯ	.049*	.049*
2.2 ระยะทางระหว่างที่พักกับศูนย์บริการฯ	.223	.223
2.3 ความต้องการในข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น ของเกษตรกร	.621	.621
2.4 ช่องทางการเปิดรับข่าวสาร	.628	.628

หมายเหตุ: * $p < .05$

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนี้

1. อาชีพหลัก มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร

2. อาชีพรอง มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการประชาสัมพันธ์

3. ความถี่ในการใช้บริการศูนย์บริการฯ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร

4. ความถี่ในการใช้บริการศูนย์บริการฯ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการประชาสัมพันธ์

ข้อวิจารณ์

ข้อวิจารณ์สามารถจำแนกตามประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่าง อาชีพหลักกับความพึงพอใจของเกษตรกรด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร พบว่า อาชีพเกษตรกรกรรม มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมสนับสนุนที่ทางศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีได้จัดทำขึ้นนั้น ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาดูงาน การจัดฝึกอบรม การถ่ายทอดเทคโนโลยีทางด้านต่างๆ เกษตรกรได้รับความรู้และนำไปปฏิบัติได้จริงจึงทำให้เกษตรกรเกิดความพึงพอใจ

2. ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่าง อาชีพพรองกับความพึงพอใจของเกษตรกรด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า เกษตรกรที่ไม่มีอาชีพพรอง มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเกษตรกรที่มีอาชีพพรอง ประกอบอาชีพที่หลากหลาย จึงต้องการทราบข้อมูลจากศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลมากกว่าเกษตรกรที่ไม่มีอาชีพพรอง

3. ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่าง ความถี่ในการใช้บริการศูนย์บริการฯ กับความพึงพอใจของเกษตรกรด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร พบว่า เกษตรกรที่มาใช้บริการ 1 ครั้งมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเกษตรกรที่มาใช้บริการ 1 ครั้งมีความพึงพอใจในด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรในระดับหนึ่งซึ่งเมื่อมาใช้บริการในครั้งต่อไปแล้วไม่สามารถตอบสนองความต้องการของเกษตรกรได้ดีเท่าครั้งแรก อาจเป็นเพราะไม่มีกิจกรรมที่ใหม่ๆ หรือเป็นเรื่องเดิมๆ ที่เกษตรกรเคยปฏิบัติมาแล้วความตื่นตัวในการใช้บริการจึงน้อยลง

4. ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่าง ความถี่ในการใช้บริการศูนย์บริการฯ กับ ความพึงพอใจของเกษตรกรด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า เกษตรกรที่มาใช้บริการ 1 ครั้ง มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเกษตรกรที่มาใช้บริการ 1 ครั้งแล้วได้รับข้อมูลข่าวสารจากทางศูนย์บริการฯซึ่งทางศูนย์ได้มีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ และแผ่นพับขึ้นเพื่อให้บริการแก่เกษตรกรในการเผยแพร่ข้อมูลด้านการเกษตรแต่เมื่อเกษตรกรมาใช้บริการในครั้งต่อไปไม่สามารถตอบสนองความต้องการของเกษตรกรได้ดีเท่าครั้งแรกเพราะยังได้รับข้อมูลที่เหมือนเดิม ซึ่งไม่สามารถทำให้เกษตรกรได้รับความรู้ และข้อมูลใหม่ๆ เพิ่มขึ้นจากเดิม

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯของเกษตรกร และเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่มารับบริการของศูนย์บริการฯ ตลอดจนเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการฯของเกษตรกรกับระดับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา โดยนำแบบสอบถามไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับเกษตรกร ระหว่างเดือนเมษายน 2552 ถึง เดือนสิงหาคม 2552 จำนวนทั้งหมด 134 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ และค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนการทดสอบสมมติฐาน ใช้ค่า Chi-Square test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยจากผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 71.64 มีอายุ ระหว่าง 41-50 ปี และ 51-60 ปี ร้อยละ 26.87 ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 47.01 และเกษตรกรทั้งหมด ร้อยละ 100.00 เป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสมาชิก ธกส. ร้อยละ 26.67 และส่วนใหญ่มีอาชีพหลัก ได้แก่ การทำไร่ ร้อยละ 43.28 โดยร้อยละ 37.31 ไม่มีอาชีพรอง ส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ในช่วง 100,001 - 200,000 บาท/ปี ร้อยละ 30.60 ไม่มีรายจ่ายอยู่ในช่วง 100,001 - 200,000 บาท/ปี ร้อยละ 39.55 ส่วนใหญ่มีแรงงานเกษตรในครัวเรือนน้อยกว่า 3 คน และจำนวน 4 คน ร้อยละ 29.10 และมีพื้นที่ถือครองน้อยกว่า 11 ไร่ ร้อยละ 36.57

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านการใช้บริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

เกษตรกรส่วนใหญ่มาใช้บริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จำนวน 1 ครั้ง ร้อยละ 49.25 โดยมีที่พักห่างจากศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล 5 กม. ร้อยละ 29.10 และส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตรงตามความต้องการ ร้อยละ 97.01 รวมทั้งได้รับข้อมูลรับข่าวสารหรือความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรวมจาก สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ร้อยละ 38.48 นอกจากนี้ยังรู้จักศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลจากหน่วยงานราชการ ร้อยละ 48.8

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) โดยส่วนใหญ่เกษตรกรมีความพึงพอใจด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร ($\bar{X} = 3.87$) มากกว่าด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.60$) โดยในด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร เกษตรกรมีความพึงพอใจในประเด็นการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรมากที่สุด ($\bar{X} = 4.03$) และในด้านการประชาสัมพันธ์เกษตรกรมีความพึงพอใจในประเด็นการแจ้งเตือนภัย ($\bar{X} = 3.84$) มากที่สุด

ตอนที่ 4 กิจกรรมที่เกษตรกรต้องการให้ทางศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงาได้จัดทำขึ้นในครั้งต่อไป

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีข้อเสนอแนะด้านกิจกรรม ร้อยละ 77.61 และมีข้อเสนอแนะด้านกิจกรรมร้อยละ 22.39 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ควรมีการศึกษาดูงานนอกสถานที่จากหน่วยงานหรือเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จให้มากขึ้นกว่าเดิมร้อยละ 16.96
2. ควรมีการสร้างแปลงสาธิตหรือศูนย์เรียนรู้ร้อยละ 4.07

3. ควรมีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตรจากผลไม้ท้องถิ่นให้มากขึ้น ร้อยละ 1.36

ตอนที่ 5 ปัญหาของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา ร้อยละ 63.43 และมีปัญหา ร้อยละ 36.57 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ยังมีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีน้อยเกินไป ร้อยละ 19.55
2. การถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรยังไม่ทั่วถึงกับกลุ่มเป้าหมาย ร้อยละ 7.57
3. เกษตรกรไม่ค่อยได้รับความรู้ข่าวสารจากคณะกรรมการศูนย์อย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 6.31
4. เกษตรกรขาดความรู้ในการแก้ไขปัญหาโรคและแมลง ร้อยละ 2.52
5. เกษตรกรขาดความรู้ในการผลิตทางการเกษตร ร้อยละ 0.63

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีข้อเสนอแนะ ร้อยละ 69.40 และมีข้อเสนอแนะ ร้อยละ 30.60 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ควรมีการดำเนินการเผยแพร่ความรู้ทางด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ร้อยละ 15.63
2. การถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบล่วงหน้าผ่านวิทยุชุมชน ร้อยละ 10.42
3. ควรมีการถ่ายทอดความรู้ด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการแก้ไขปัญหาโรคและแมลง ร้อยละ 2.60
4. ควรมีการถ่ายทอดความรู้แก่กลุ่มไม้ผลให้มากขึ้นในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ร้อยละ 1.30
5. ควรมีการอบรมเพิ่มอาชีพให้แก่เกษตรกรเพื่อให้เป็นรายได้เสริม ร้อยละ 0.65

ตอนที่ 7 ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสังคมด้านเศรษฐกิจ และข้อมูลในการใช้บริการศูนย์บริการฯ
กับระดับความพึงพอใจของเกษตรกร

จากผลการทดสอบสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ปรากฏผลดังนี้

1. เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร และด้านการประชาสัมพันธ์ จึงปฏิเสธสมมติฐาน
2. อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร และด้านการประชาสัมพันธ์ จึงปฏิเสธสมมติฐาน
3. ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร และด้านการประชาสัมพันธ์ จึงปฏิเสธสมมติฐาน
4. การเป็นสมาชิกกลุ่ม ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร และด้านการประชาสัมพันธ์ จึงปฏิเสธสมมติฐาน
5. อาชีพหลัก มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน
6. อาชีพรอง มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการประชาสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน

7. รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร และด้านการประชาสัมพันธ์ จึงปฏิเสธสมมติฐาน

8. รายจ่าย ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร และด้านการประชาสัมพันธ์ จึงปฏิเสธสมมติฐาน

9. จำนวนแรงงานเกษตรกรในครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร และด้านการประชาสัมพันธ์ จึงปฏิเสธสมมติฐาน

10. ขนาดพื้นที่ถือครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร และด้านการประชาสัมพันธ์ จึงปฏิเสธสมมติฐาน

11. ความถี่ของการใช้บริการศูนย์บริการฯ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร และด้านการประชาสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน

12. ระยะทางระหว่างที่พักกับศูนย์บริการฯ ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร และด้านการประชาสัมพันธ์ จึงปฏิเสธสมมติฐาน

13. ความต้องการข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นของเกษตรกร ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร และด้านการประชาสัมพันธ์ จึงปฏิเสธสมมติฐาน

14. ช่องทางการเปิดรับข่าวสารไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร และด้านการประชาสัมพันธ์ จึงปฏิเสธสมมติฐาน

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะ สำหรับการนำไปใช้ในการปรับปรุงการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลดังนี้

1. ด้านการจัดกิจกรรมช่วยเหลือเกษตรกรของศูนย์บริการในการจัดศึกษาดูงานปาล์มน้ำมันเกษตรกรมีความพึงพอใจน้อยกว่าการศึกษาดูงานในด้านอื่นๆ ศูนย์บริการฯ ควรจะปรับปรุงการศึกษาดูงานให้ตรงกับความต้องการของเกษตรกรโดยใช้เวลาในการนัดประชุมเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อสอบถามความต้องการของเกษตรกรส่วนใหญ่ว่าต้องการจะเรียนรู้ในการศึกษาดูงานด้านใด เพื่อที่จะทำให้เกษตรกรเกิดความพึงพอใจมากขึ้น และควรเพิ่มการจัดกิจกรรมใหม่ๆ ที่เกษตรกรสนใจให้มากขึ้นด้วย

2. ควรมีการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรมีความพึงพอใจในประเด็นนี้น้อยกว่าด้านการจัดกิจกรรมช่วยเหลือเกษตรกร โดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่นกรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดินเพื่อให้เกษตรกรได้รับรู้ข้อมูลใหม่ๆ ควรทำเอกสารแจก หรือประกาศทางบอร์ดบริการของศูนย์เพื่อให้เกษตรกรเกิดความพึงพอใจเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลอื่นๆ

2. ควรทำการศึกษาประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลทุกศูนย์ทั่วประเทศ

3. ควรทำการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับผลงานของคณะกรรมการศูนย์บริการฯ ที่ทำผลงานที่มีประโยชน์ต่อสังคม

4. ควรทำการศึกษาความพร้อมของบุคลากรที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในศูนย์อื่นๆ ทั่วประเทศ

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2546. แนวทางการดำเนินงานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล. (อัครา).
การเกษตรประจำตำบล. (อัครา).

_____. 2550. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล. กรุงเทพมหานคร:
ฝ่ายโรงพิมพ์ สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมส่งเสริมการเกษตร.

_____. 2551. นโยบายและแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ 2551
(Online). www.doae.go.th, 6 กันยายน 2551.

คณิศร คำนวณ. 2549. ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี (ในพระบรมราชูปถัมภ์). วิทยานิพนธ์
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จุฑามาศ รักชุม. 2548. ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการโรงพยาบาลสัตว์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
หนองโพ และโรงพยาบาลสัตว์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำแพงแสน. วิทยานิพนธ์
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชนะศักดิ์ โยเซฟ. 2549. ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการชลประทานระบบท่อส่งน้ำบ้าน
กุดแคน ตำบลโนนทอง อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชนาภรณ์ เมตณีสฤติ. 2543. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการรับบริการ
สื่อวีดิทัศน์ ศึกษาเฉพาะกรณีวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร.
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาทรัพยากร,
มหาวิทยาลัยมหิดล.

ธีรเชษฐ์ เต่าคำ. 2550. ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อต่อการปฏิบัติงานของพนักงานผสม
เทียม จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นฤมล อรุณรัตน์. 2549. ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองยาว อำเภอเมือง จังหวัด สระบุรี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นิกร เกลี้ยงพิบูลย์. 2544. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาสวนพฤกษศาสตร์พู่แค จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นิยม เอี่ยมเพชร. 2547. ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการอบรมหลักสูตรการเลี้ยงโคนมจาก วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขา ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประคอง วรรณสูตร. 2538. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤกษศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประภัสสร สมบัติศรี. 2549. ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อโครงการส่งเสริมการปลูก ยางพาราในจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริม การเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ผกากานต์ ทองสมบุญ. 2547. ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาการเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบลยู่หว้า อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

พัคตร์สุดา พิสิฐ. 2549. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในเขต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงานเกษตรอำเภอท้ายเหมือง. 2551. แผนพัฒนาการเกษตรตำบลท้ายเหมือง. (อัดสำเนา).

สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี. 2546. **คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมส่งเสริมการเกษตร.

สุทธิ ปั่นมา. 2535. **ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการบริการของธนาคารกสิกรไทย สาขาภาพสินธุ์.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาไทยคดีศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อมรรัตน์ ชวโนวานิช. 2548. **ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการรับชำระเงินผ่านที่ทำการไปรษณีย์หลักสี่.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อำนาจ แสงสว่าง. 2536. **จิตวิทยาอุตสาหกรรม.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.

Duc, N. M. 2008. **Farmer' satisfaction with aquaculture - A logistic model in vietnam** (Online). www.sciencedirect.com, September 12, 2008.

Kotler, P. 1997. **Marketing Management: Analysis. Planning. Implementation and Control.** 9th ed. USA: Prentice Hall International, Inc.

Maslow, A. H. 1970. **Motivation and Personality.** 2nd ed. New York: Harper and Brothers.
McClelland, D. C. (1976).

Shelley, M. 1973. **Statistics: an introduction analysis/Taro Yamane.** New York: Harper & Row, Inc.

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

ชื่อ-นามสกุล เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ (นาย/นาง/นางสาว).....
 บ้านเลขที่.....หมู่.....ตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา
 ชื่อผู้สัมภาษณ์.....
 วันที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจและปัจจัยด้านการให้บริการของเกษตรกร ตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย $\surd$ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ต้องการ และ/หรือ กรอกข้อความลงในช่องว่างตามความจริง (กรณีที่ไม่ได้คำตอบ โปรดระบุเหตุผล)

ส่วนที่ 1 ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง
2. อายุ.....ปี
3. ระดับการศึกษา

☐ 1. ประถมศึกษาปีที่ 1-6	☐ 2. มัธยมศึกษาปีที่ 1-3
☐ 3. มัธยมศึกษาปีที่ 4-6	
☐ 4. อื่นๆโปรดระบุ.....	

4. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆหรือไม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) ไม่เป็นสมาชิก (เหตุผล).....
- ( ) เป็นสมาชิก ได้แก่
( ) สหกรณ์การเกษตร	( ) กลุ่มเกษตรกร
( ) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	( ) กลุ่มยุวเกษตรกร
( ) วิสาหกิจชุมชน	( ) กองทุนหมู่บ้าน
( ) ชกส.	( ) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....	

5. อาชีพหลัก (ประเมินจากปี2551)

5.1 อาชีพหลัก (ตอบได้เพียง 1 ข้อ)

( ) ทำไร่	( ) ไม้ผล ไม้ยืนต้น	( ) พืชผัก
( ) เลี้ยงสัตว์	( ) เลี้ยงสัตว์น้ำ	( ) ค้าขาย
( ) รับราชการ	( ) รับจ้าง ระบุ.....	( ) อื่นๆระบุ.....

6. อาชีพรอง (ประเมินจากปี2551)

6.1 อาชีพรอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) ไม่มี	( ) ทำไร่	( ) ไม้ผล ไม้ยืนต้น
( ) พืชผัก	( ) เลี้ยงสัตว์	( ) เลี้ยงสัตว์น้ำ
( ) ค้าขาย	( ) รับจ้างระบุ.....	( ) อื่นๆระบุ.....

7. รายได้ในครัวเรือนรวมทั้งหมดประมาณ.....บาท/ปี (ประเมินในรอบปี2551)

7.1 แหล่งที่มาของรายได้

(1) รายได้จากอาชีพหลัก .....บาท/ปี

(2) รายได้จากอาชีพรอง .....บาท/ปี

7.2 รายได้จากภาคการเกษตร.....บาท/ปี

(1) การปลูกพืช

ที่	ชนิดพืช	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิต (กก.)	ราคา (บาท/กก.)	รายได้รวม (บาท/ปี)
1					
2					
3					
4					
5					
	รวม				

(2) การเลี้ยงสัตว์

ที่	ชนิดสัตว์	จำนวนที่เลี้ยง (ตัว)	ผลผลิต (หน่วย)	ราคา (บาท/หน่วย)	รายได้รวม (บาท/ปี)
1					
2					
3					
4					
5					
	รวม				

(3) การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ที่	ชนิดสัตว์น้ำ	พื้นที่เพาะเลี้ยง (บ่อ/ไร่)	ผลผลิต (หน่วย)	ราคา (บาท/หน่วย)	รายได้รวม (บาท/ปี)
1					
2					
3					
4					
5					
	รวม				

8. รายจ่ายในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา (ปี2551)

ที่	ชนิดสัตว์น้ำ	พื้นที่เพาะเลี้ยง (บ่อ/ไร่)	ผลผลิต (หน่วย)
1	ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน (ค่าอาหาร, ค่าน้ำ-ไฟฟ้า, ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง, ค่าผ่อนชำระเงินกู้ เป็นต้น)		
2	ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพการเกษตร(ค่า พันธุ์, ค่าปุ๋ย, สารป้องกันและกำจัดศัตรูพืช, วัคซีน, ค่าแรงงาน เป็นต้น)		
3	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ		
รวมเป็นเงิน			

9. จำนวนแรงงานที่ทำการเกษตร

จำนวนแรงงานที่ใช้ในภาคการเกษตร ทั้งหมด.....คน จำแนกเป็น

- แรงงานในครัวเรือน.....คน
- แรงงานจ้างเป็นครั้งคราว.....คน/ปี
- แรงงานจ้างตลอดฤดูกาลผลิต.....คน

10. การใช้ที่ดินเพื่อทำการเกษตร

กรรมสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) เป็นของตนเอง จำนวน.....ไร่
 ( ) เช่า จำนวน.....ไร่
 ( ) อื่นๆ..... จำนวน.....ไร่

ส่วนที่ 3 ข้อมูลในการใช้บริการศูนย์บริการฯ

1. จำนวนครั้งที่เกษตรกรมาใช้บริการศูนย์บริการฯ.....ครั้ง/เดือน
2. ระยะทางระหว่างที่พักกับศูนย์บริการฯ ประมาณ.....กิโลเมตร
3. เมื่อท่านเข้ามาใช้บริการศูนย์บริการฯท่านได้รับข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นด้านการเกษตรตรงตามความต้องการหรือไม่
 ( ) 1. ตรงตามความต้องการ
 ( ) 2. ไม่ตรงตามความต้องการ
4. โดยปกติแล้วท่านได้รับข่าวสารหรือความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

สื่อบุคคล

- ( ) บุคคลในครอบครัว ( ) เพื่อนบ้าน ( ) เจ้าหน้าที่ของศูนย์บริการฯ

สื่อมวลชน

- ( ) วิทยุชุมชน ( ) โทรทัศน์

สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ

- ( ) แผ่นพับ ( ) ป้ายประชาสัมพันธ์ของศูนย์บริการฯ
 ( ) หนังสือพิมพ์ ( ) นิตยสาร ( ) อื่นๆระบุ.....

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ
ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

คำแนะนำ โปรดใส่เครื่องหมาย $\surd$ ลงในช่องที่ตรงกับความพึงพอใจของท่านที่มีต่อการ
ปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้าย
เหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา
โดยมีเกณฑ์ดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด	เท่ากับ 5 คะแนน
พึงพอใจมาก	เท่ากับ 4 คะแนน
พึงพอใจปานกลาง	เท่ากับ 3 คะแนน
พึงพอใจน้อย	เท่ากับ 2 คะแนน
พึงพอใจน้อยที่สุด	เท่ากับ 1 คะแนน

การปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง	ระดับความพึงพอใจ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร					
1.1 ถ่ายทอดความรู้เรื่องการตัดแต่งทางปาล์มและการ ตัดทะลายปาล์มน้ำมัน					
1.2 ถ่ายทอดความรู้เรื่องการทำไร่นาสวนผสม					
1.3 ถ่ายทอดความรู้เรื่องการปรับปรุงคุณภาพมังคุด/ ลองกอง					
1.4 ถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้หัวเชื้อจุลินทรีย์เพื่อ ปรับปรุงบำรุงดิน					
1.5 จัดฝึกอบรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร					
1.6 จุดสาริตการซื้อขายนำยางสด/การผสมปุ๋ยใช้เอง					
1.7 การจัดบอร์ดให้ความรู้เรื่องพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศและสภาพภูมิประเทศของ จังหวัดพังงา					

การปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร					
1.8 การจัดบอร์ดให้ความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูพืช และวัชพืช					
2. การศึกษาดูงาน					
2.1 ด้านการปลูกปาล์มน้ำมัน โดยใช้พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่เหมาะสมกับพื้นที่ภาคใต้เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพมากขึ้น ณ บริษัทยูนิวานิช อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่					
2.2 ด้านการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ใช้ในการเพาะปลูกดูแลปาล์มน้ำมันเพื่อพัฒนาระบบการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ณ บริษัทยูนิวานิช อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่					
2.3 ด้านการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชของปาล์มน้ำมัน เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตและผลผลิตที่ได้มีคุณภาพ ณ บริษัทยูนิวานิช อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่					
2.4 ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน ณ สถานีพัฒนาที่ดินอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา					
2.5 ด้านการทำไร่นาสวนผสม หมู่ 6 ตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา					
2.6 หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง หมู่ 6 ตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา					
3. การบริการวิชาการ					
3.1 ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้บริการตรวจสอบคุณภาพดิน					
3.2 รับแจ้งและตรวจสอบข้อมูลความถูกต้องของผู้ประสบภัย					

การปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร					
3.3 การให้คำปรึกษาและข้อมูลทางด้านการเกษตร					
ด้านการประชาสัมพันธ์					
1. การแจ้งเตือนภัย					
1.1 การแจ้งเตือนธรรมชาติอย่างรวดเร็วและสม่ำเสมอ					
1.2 การแจ้งเตือนภัยศัตรูพืชอย่างรวดเร็วและสม่ำเสมอ					
2. การแจ้งข่าวกิจกรรมของศูนย์บริการฯ					
2.1 การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของศูนย์ในการจัดฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านการเกษตร ได้อย่างทั่วถึงและตรงกลุ่มเป้าหมาย					
2.2 การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของศูนย์ในการจัดประชุมและการจัดเวทีชาวบ้าน ได้อย่างทั่วถึงและตรงกลุ่มเป้าหมาย					
2.3 การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของศูนย์ในการจัดกิจกรรมศึกษาดูงาน ได้อย่างทั่วถึงและตรงกลุ่มเป้าหมาย					
2.4 การประชาสัมพันธ์ข่าวสารของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่นกรมวิชาการเกษตร,กรมพัฒนาที่ดิน					

กิจกรรมที่ท่านต้องการให้ทางศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ได้จัดทำขึ้นในครั้งต่อไป

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ปัญหาของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

ระบุ

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

ระบุ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงสำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์ในครั้งนี้

นางสาวมันทนาพร ไพรสวรรณ
 นิสิตปริญญาโท สาขาส่งเสริมการเกษตร
 ภาควิชา ส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร
 คณะเกษตร (บางเขน) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวมันทนาพร ไพรสุวรรณ
วัน เดือน ปี ที่เกิด	วันที่ 6 เดือนกันยายน พ.ศ. 2526
สถานที่เกิด	จังหวัดพังงา
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (พืชสวน) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ทุนการศึกษาที่ได้รับ	รางวัลผลการเรียนดีประจำปีการศึกษา 2551 ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

